

POWIATOWA STACJA
SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA
W GNIEŹNIE

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2025 ROK

Opracowanie:

Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Gnieźnie

Data wydania:

Gniezno, 2026 r.

CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI

Szanowni Państwo,

Przekazuję Państwu opracowanie „***Stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu gnieźnieńskiego za 2025 rok***”. Jak co roku podsumowujemy w tym dokumencie całoroczną pracę pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej, którzy każdego dnia działają na rzecz zdrowia publicznego i bezpieczeństwa sanitarnego

Z wyrazami szacunku

***Państwowy
Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Gnieźnie***

mgr Danuta Winiarska

Spis treści	
Stan sanitarny zakładów żywności i żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.....	7
1. Zakres nadzoru sanitarnego.....	9
2. Ogólna ocena obiektów żywności i żywienia	10
3. Kontrole weekendowe	12
4. Stan sanitarny środków transportu żywności.....	12
5. Jakość zdrowotna środków spożywczych.....	13
5.1. Znakowanie środków spożywczych	14
5.2. Nadzór nad obrotem grzybami i przetworami z grzybów oraz zatruc grzybami.....	14
5.3. System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach - RASFF	15
6. Wybrane zagadnienia żywienia zbiorowego.....	17
6.1. Kontrole bloków żywienia w szpitalach.....	17
6.2. Żywienie dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty.....	18
7. Nadzór nad bezpieczeństwem suplementów diety i żywności.....	19
8. Podsumowanie stanu sanitarnego zakładów żywności i żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w 2025 roku	19
Zapobieganie oraz zwalczanie zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi	21
1. Choroby zakaźne objęte przez Światową Organizację Zdrowia programami eradykacji i eliminacji (odra, różyczka, poliomyelitis)	23
1.1 Odra	23
1.2 Różyczka.....	23
1.3 Poliomyelitis (ostre nagminne porażenie dziecięce).....	23
2. Gruźlica.....	23
3. Grypa.....	24
4. Ospa wietrzna.....	24
5. Zakażenia przenoszone drogą krwi. Wirusowe zapalenie wątroby typu C	25
6. Choroby przenoszone drogą pokarmową.....	26
6.1. Zakażenia bakteryjne	26
6.2. Zakażenia wirusowe.....	29
6.3 Wirusowe zapalenie wątroby typu A	31
6.4 Włośnica	31
6.5 Zatrucie jadem kiełbasianym (botulizm)	31
7. Choroby odzwierzęce.....	31
8. Inwazyjna choroba meningokokowa	33
9. Inwazyjna choroba pneumokokowa	33
10. Krztusiec	34
11. Ogniska zakażeń szpitalnych	35
12. Choroby przenoszone drogą płciową.....	35
13. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie zakażeń wywołanych przez SARS-CoV-2 w 2025 r.	36
14. Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w obszarze szczepień ochronnych.....	36
15. Podsumowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych na terenie powiatu gnieźnieńskiego.....	40
Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	41
1. Zaopatrzenie ludności w wodę.....	43
1.1. Struktura wodociągów w powiecie gnieźnieńskim.....	43
1.2. Analiza przekroczeń parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych.....	44
1.3. Badanie ciepłej wody w kierunku obecności bakterii z rodzaju <i>Legionella</i> sp.	44
Pływalnie, kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli.....	47
1. Pływalnie	49
2. Kąpieliska i miejsca wykorzystywane do kąpieli	50
Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą	53
1. Podmioty wykonujące działalność leczniczą	55
Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.....	57
1. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.....	59
2. Stan sanitarny wybranych rodzajów obiektów	59
2.1. Obiekty hotelarskie (hotele, motele, pensjonaty, kempingi, pola biwakowe, domy wycieczkowe, schroniska i schroniska młodzieżowe, agroturystyki)	59
2.2. Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie.....	60

2.3. Domy Pomocy Społecznej, placówki zapewniające całodobową opiekę, inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej i domy dla bezdomnych.....	60
2.4. Zakłady świadczące usługi z branży beauty.....	60
2.5. Inne obiekty użyteczności publicznej nie sklasyfikowane wcześniej	61
3. Ekshumacje i sprowadzanie zwłok	61
4. Podsumowanie nadzoru nad jakością wody, nadzoru nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą oraz obiektami użyteczności publicznej	62
Zapobiegawczy nadzór sanitarny.....	63
1. Zakres działania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.....	65
2. Podsumowanie	65
Nadzór nad warunkami sanitarno-higienicznymi środowiska pracy i chemikaliami	67
1. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	69
1.1. Czynniki szkodliwe dla zdrowia (narażenie zawodowe).....	70
2. Choroby zawodowe na terenie powiatu gnieźnieńskiego	71
3. Substancje i preparaty niebezpieczne, prekursory narkotyków, produkty biobójcze, detergenty oraz środki zastępcze	74
4. Podsumowanie nadzoru nad warunkami sanitarno-higienicznymi środowiska pracy i chemikaliami.....	75
Ocena stanu sanitarnego placówek dla dzieci i młodzieży oraz programów i działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie promocji zdrowia	77
1. Sprawowanie nadzoru w zakresie sanitarno-higienicznych warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo wychowawczych.....	79
2. Stan sanitarny budynków, w których funkcjonują placówki dla dzieci i młodzieży.	80
3. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży.....	81
4. Działania dotyczące oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.....	83
5. W zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w placówkach oświatowo – wychowawczych realizowane były programy edukacyjne, projekty i szkolenia:.....	83
6. Podsumowanie stanu sanitarnego placówek dla dzieci i młodzieży oraz działalności związanej z oświatą i promocją zdrowia	87
Laboratorium Bakteriologiczne	89
1. Laboratorium Bakteriologiczne	91
2. Udział Laboratorium Bakteriologicznego PSSE w Gnieźnie w badaniach biegłości.....	91
3. Badania wykonywane w Laboratorium Bakteriologicznym PSSE w Gnieźnie	91
4. Wdrożone doskonalenia działalności laboratoryjnej	92
Spis wykresów	94
Spis tabel.....	96

**Stan sanitarny zakładów żywności i żywienia, materiałów
i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością**

1. Zakres nadzoru sanitarnego

Według ewidencji w roku 2025 pod nadzorem znajdowało się ogółem 2319 zakładów żywnościowo - żywieniowych (w roku 2024 – 2216 obiektów), w tym:

- 999 obiektów produkcji żywności (w tym 775 producentów pierwotnych i dostawców bezpośrednich; 106 gospodarstw produkcji pierwotnej; 10 producentów pierwotnych i rolniczy handel detaliczny; 1 producent rolniczego handlu detalicznego; 1 producent pierwotny, rolniczy handel detaliczny i dostawca bezpośredni),
- 615 obiektów obrotu żywnością (w tym: 446 sklepów spożywczych, 2 kioski, 26 aptek, 37 magazynów hurtowych, 10 obiektów ruchomych i tymczasowych, 94 innych obiektów obrotu żywnością),
- 196 środków transportu,
- 325 obiektów żywienia zbiorowego otwartego (w tym 131 obiektów małej gastronomii, 39 zakładów małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych),
- 168 obiektów żywienia zbiorowego zamkniętego (w tym 15 zakładów świadczących usługi cateringowe),
- 1 wytwórnia materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- 15 miejsc obrotu przedmiotami użytku.

Liczba zewidencjonowanych obiektów w roku 2025, w porównaniu z rokiem 2024 zwiększyła się o 103 zakłady.

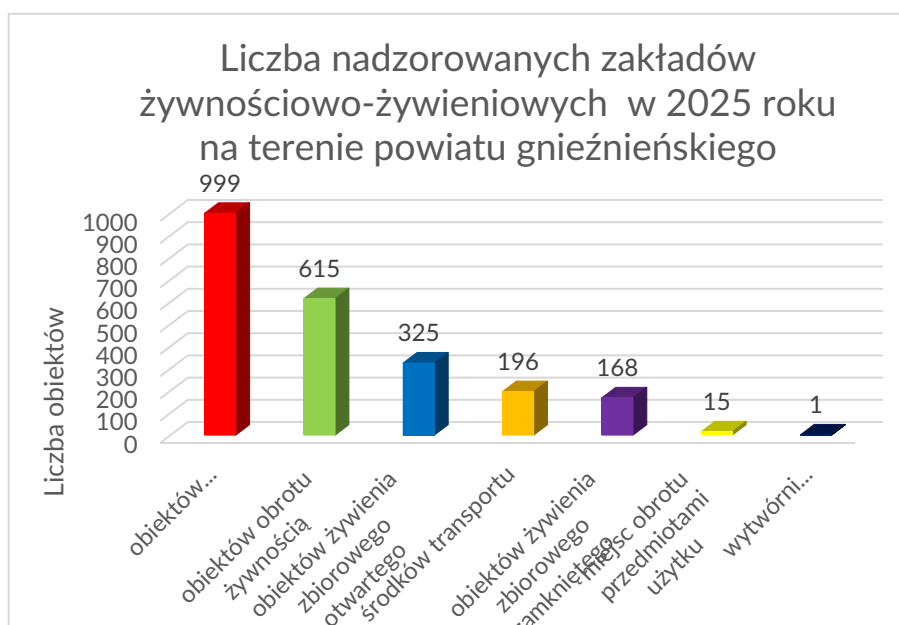
W wyniku przeprowadzonych kontroli w roku 2025 wydano 105 decyzji administracyjnych: 44 decyzje nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, w tym 8 decyzji zakazujących wprowadzanie produktów do obrotu o niewłaściwej jakości zdrowotnej oraz bez oznakowania. Ponadto wydano 12 decyzji zmieniających, 4 decyzje przedłużające oraz 45 decyzji wykreślających. Każda decyzja administracyjna, wydawana w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości sanitarno-technicznych i higienicznych we wszystkich grupach obiektów, wiązała się z obciążeniem podmiotów gospodarczych kosztami przeprowadzonych kontroli, czyli wydaniem decyzji płatniczych.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarnego oraz wprowadzania do obrotu żywności o niewłaściwej jakości zdrowotnej, nałożono 33 mandaty karne na łączną kwotę 12 300,00 zł.

W roku 2025 skierowano 1 zawiadomienie do Prokuratury Rejonowej w Gnieźnie, w związku z przeprowadzonym postępowaniem wyjaśniającym w sprawie sprzedaży niedozwolonych produktów.

W roku 2025 wydano 193 decyzje zatwierdzające działalność obiektów, które dotyczyły uruchomienia nowych działalności. W związku z obowiązkiem rejestracji działalności w zakresie produkcji pierwotnej w 2025 r. wydano 25 zaświadczeń o wpisie do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Wykres 1 Liczba nadzorowanych zakładów żywnościowo-żywnościowych w 2025 roku na terenie powiatu gnieźnieńskiego

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Żywności i Żywności Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gnieźnie

2. Ogólna ocena obiektów żywności i żywienia

Największą grupę nadzorowanych obiektów stanowią sklepy spożywcze. Zewidencjonowano 446 sklepów spożywczych, w tym 43 super i hipermarkety. W roku 2025 w sklepach spożywczych przeprowadzono łącznie 266 kontroli sanitarnych, w tym 90 w marketach. Przeprowadzono 15 kontroli interwencyjnych, w tym 3 w super i hipermarketach, które związane były głównie ze skargami konsumentów na jakość produktów lub niewłaściwy stan sanitarno-porządkowy.

W sklepach spożywczych oraz super i hipermarketach za nieprzestrzeganie wymagań dotyczących jakości żywności, tj. wprowadzanie do obrotu handlowego przeterminowanych artykułów spożywczych, brak zachowania czystości nałożono łącznie 15 mandatów (13 w sklepach, 2 w supermarketach) na łączną sumę 5 300,00 zł.

W kontrolowanych obiektach obrotu żywnością najczęściej stwierdzaną podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych nieprawidłowością, było wprowadzanie do obrotu artykułów spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia oraz dacie minimalnej trwałości. Ponadto, uchybienia dotyczyły nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego głównie powierzchni ścian, posadzek i sufitów w pomieszczeniach obiektów oraz urządzeń mroźniczych, jak również nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego wyposażenia w tym regałów, urządzeń mroźniczych oraz koszy zakupowych. Podczas przeprowadzania kontroli rzadziej stwierdzano brak oznakowania przy artykułach spożywczych wprowadzanych do obrotu handlowego tj. asortyment sprzedawany bez etykiet, które powinny zawierać obowiązkowe szczegółowe informacje na temat żywności. Podobnie jak w ubiegłym roku pojawiły się również uchybienia w zakresie stosowania procedur Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), stwierdzano brak przeprowadzania i udokumentowania szkoleń pracowników. Kontrole wykazywały brak odpowiedniej przestrzeni roboczej, pozwalającej na higieniczne przeprowadzanie wszelkich działań. Podczas kontroli sanitarnych sporadycznie stwierdzano brak bieżącej ciepłej wody przy stanowiskach mycia rąk, mycia sprzętu pomocniczego oraz przy zlewozmywakach usytuowanych w pomieszczeniach socjalnych. Weryfikowano pochodzenie mięsa surowego i wyrobów mięsno-wędliniarskich, z uwzględnieniem dokumentacji zakupu.

Z uwagi na dużą liczbę obiektów, a co za tym idzie dużą liczbę konsumentów, sklepy spożywcze to grupa zakładów, w których spotyka się nadal szereg nieprawidłowości. Najmniej zastrzeżeń odnotowano w dużych sklepach, super i hipermarketach, gdzie funkcjonuje właściwa kontrola na podstawie wdrożonego systemu HACCP (System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli) oraz innych systemów jakości np. BRC (międzynarodowa norma dot. bezpieczeństwa żywności), IFS (międzynarodowy standard bezpieczeństwa żywności).

Do badań laboratoryjnych pobrano we wszystkich sklepach 149 próbek środków spożywczych, w tym 126 próbek w super i hipermarketach.

W roku 2025 nadzorem sanitarnym objęto 37 magazynów hurtowych, 15 zostało skontrolowanych, ocenę sanitarną przeprowadzono w 10 obiektach, na podstawie których nie stwierdzono w tej grupie obiektów niezgodnych. W wyniku przeprowadzonych kontroli w magazynach hurtowych, nieprawidłowości dotyczyły głównie stanu sanitarno-technicznego powierzchni ścian, sufitów, drzwi, regałów.

W magazynach hurtowych pobrano ogółem 21 próbek żywności. Wszystkie obiekty posiadały wdrożone zasady Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), natomiast 32% tj. 12 magazynów hurtowych posiadało wdrożone i utrzymane kontrole wewnętrzne w zakładzie w oparciu o zasady systemu HACCP (Analiza Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli).

3. Kontrole weekendowe

W roku 2025 przed rozpoczęciem sezonu letniego oraz w trakcie jego trwania, wzmożono nadzór sanitarny nad sezonowymi zakładami żywności i żywienia, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów zlokalizowanych w Ośrodku Wypoczynkowym w Skorzęcinie. Podjęte działania związane są z napływem w okresie wakacyjnym zarówno wczasowiczów indywidualnych jak i grup zorganizowanych na koloniach dla dzieci i młodzieży. Na terenie ośrodka usytuowane są obiekty żywnościowo – żywieniowe: restauracje, obiekty małej gastronomii – bary, smażalnie i pijalnie piwa, automaty do lodów, sklepy spożywczo – przemysłowe oraz obiekty wczasowo – kolonijne.

W okresie wakacyjnym w roku 2025 w miesiącach: czerwiec, lipiec i sierpień, zaplanowano kontrole obiektów znajdujących się na terenie Ośrodka Wypoczynkowego w Skorzęcinie, będących pod nadzorem sekcji Higieny Żywności i Żywienia. Od połowy czerwca przeprowadzano kontrole również w dni wolne od pracy - kontrole weekendowe, które trwały aż do zakończenia sezonu letniego, do miesiąca września. W roku 2025 przeprowadzono łącznie 32 kontrole sanitarne, nieprawidłowości nie stwierdzono.

Ponadto w związku z organizowanym Spotkaniem Młodych na Polach Lednickich przeprowadzono kontrolę sanitarno-tematyczną. Podczas kontroli sprawdzono 21 punktów małej gastronomii tymczasowych i ruchomych tj. przyczep oraz namiotów gastronomicznych. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Stan sanitarny środków transportu żywności

W roku 2025 przeprowadzono ogółem 56 kontroli środków transportu służących do przewozu żywności. Wszystkie kontrole zrealizowano na wniosek o zatwierdzenie zakładu i o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 56 decyzji zatwierdzających i zaświadczeń o wpisie do rejestru środków transportu przeznaczonych do przewozu żywności.

Kontrole sanitarne obejmowały: stan sanitarno–techniczny i higieniczny pojazdów, dostosowanie powierzchni ładunkowej do rodzaju przewożonej żywności, warunki przewozu (w tym warunki termiczne transportu środków spożywczych i sposób monitorowania temperatur), stan opakowań, higienę osobistą i stan zdrowia pracowników (aktualne orzeczenia lekarskie do celów sanitarno–epidemiologicznych, potwierdzające brak przeciwwskazań do kontaktu z żywnością), a także stosowanie procesów mycia i dezynfekcji wraz z prowadzeniem odpowiedniej dokumentacji w tym zakresie. Powyższe kontrole sanitarne nie wykazały nieprawidłowości.

5. Jakość zdrowotna środków spożywczych

Zgodnie z rocznym planem pobierania próbek na rok 2025 zaplanowano pobór 289 próbek, w tym 124 próbek żywności do badań w kierunku zanieczyszczeń fizykochemicznych oraz 165 próbek do badań w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych. Wszystkie próbki środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością pobierane były w ramach urzędowej kontroli i monitoringu, zgodnie z Zarządzeniem Głównego Inspektora Sanitarnego nr 292/19 z dnia 13.12.2019 r., w sprawie procedury pobierania próbek żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz próbek sanitarnych. Roczny plan został zrealizowany w 100%. Poza planem pobrano 4 próbki żywności importowanej w ramach wzmożonych kontroli giełd towarowych oraz hurtowni (program 500 – kierunek pestycydy).

W opisywanym roku 2025 na ogólną liczbę 289 zbadanych próbek żywności i materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, zakwestionowano 11 próbek żywności.

- 10 próbek lodów z automatu pobranych w kierunku mikrobiologii. W próbkach lodów z automatu stwierdzono obecność Liczby Enterobacteriaceae 37 °C w jtk/g., w związku z powyższym przeprowadzono kontrole sanitarne w obiektach, do czasu uzyskania prawidłowego wyniku badań lodów z automatu wstrzymano ich produkcję.
- „Ziarno żyta” - przekroczenie zawartości pestycydów tj. chloropiryfos, na poziomie $0,44 \pm 0,22$ mg/kg, NDP 0,01 mg/kg.

5.1. Znakowanie środków spożywczych

Podczas urzędowych kontroli sanitarnych przeprowadzanych w nadzorowanych obiektach, sprawdzano prawidłowość znakowania środków spożywczych, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Sprawdzano udostępnianie klientom informacji o składzie surowcowym produktów i substancjach mogących powodować alergie lub reakcje nietolerancji. W wyniku podjętych działań kontrolnych stwierdzono nieprawidłowości w 8 obiektach, dotyczyły one między innymi wprowadzania do obrotu artykułów spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia oraz braku oznakowania środków spożywczych. W 2025 roku wszczęto 16 postępowań administracyjnych, w pozostałych 2 przypadkach uchybienia stwierdzone w trakcie kontroli zostały usunięte w trybie natychmiastowym. W zakresie znakowania nie zakwestionowano żadnej z przebadanych próbek.

Graniczna kontrola sanitarna. W 2025 roku przeprowadzono 2 graniczne kontrole sanitarne dotyczące żywności eksportowanej do krajów spoza UE. W trakcie czynności kontrolnych oceniono 156 partii żywności (skrobia ziemniaczana), wobec których organ wydał 268 świadectw, potwierdzających spełnienie wymagań zdrowotnych przez środek spożywczy.

5.2. Nadzór nad obrotem grzybami i przetworami z grzybów oraz zatruc grzybami

W roku 2025 w ramach nadzoru nad obrotem grzybami świeżymi wydano 94 atesty na grzyby świeże (w roku 2024 wydano 81 atesty), oraz udzielono 34 porady osobom prywatnym, w zakresie przynależności gatunkowej grzybów (w roku 2024 udzielono 34 porady). W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gnieźnie uprawnienia klasyfikatora grzybów i udzielania porad konsumentom w zakresie określania przynależności gatunkowej grzybów posiadają 4 osoby. Porady udzielane są od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:25 do 15:00. W roku 2025 w powiecie gnieźnieńskim nie wystąpiły ogniska zatruc pokarmowych, związanych ze spożyciem grzybów.

Dla konsumentów w zakresie wiedzy na temat grzybów, oraz zasad ich zbierania zamieszczono informacje na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Gnieźnie. Ponadto klasyfikator grzybów oraz pracownik oświaty zdrowotnej w dniach 05 i 15 października 2025 r. podczas spotkań Integracyjnych z Gnieźnieńskim Klubem Seniora w lasach Nadleśnictwa Gołębki przy Ośrodku Wypoczynkowym „Jutrzenka” w Gołębkach (gmina Trzemeszno), przeprowadzili

działania informacyjno-edukacyjne dot. znajomości grzybów oraz profilaktyki chorób odkleszczowych.

5.3. System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach - RASFF

Informacje o produktach, które stanowiły potencjalne zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów, były przesyłane w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF).

W 2025 roku do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gnieźnie wpłynęły 40 powiadomienia, w tym 5 powiadomień alarmowych i 35 powiadomień informacyjnych. Wśród zgłaszanych produktów, w których wystąpiły zagrożenie w ramach systemu RASFF była: Herbata czarna liściasta Yunnan firmy LOYD. W produkcie spożywczym stwierdzono przekroczenie pozostałości pestycydu - antrachinonu. Dwa kolejne powiadomienia również dotyczyły przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów - chloropiryfos m.in. w produkcie pn. „Przyprawa goździki” firmy Kamis, oraz w ziarnie żyta. Przedmiotem trzech powiadomień były produkty pn. Herbata ziołowa melisa, herbata ziołowa pokrzywa, oraz produkt pn. „Pylek kwiatowy” w których stwierdzono przekroczenia najwyższego poziomu alkaloidów pirolizydynowych. Kolejne powiadomienie dotyczyło przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu kadmu w mielonym ostropestie plamistym oraz w orzechach piniowych.

Przedmiotem dwóch powiadomień informacyjnych była Herbata ziołowa-Morwa biała oraz suplement diety „Błonnik”, w których wykryto m.in. pałeczki *Salmonella ssp.* Obecność pałeczek z rodzaju *Salmonella Eneritidis i Newport* stwierdzono w produkcie pn. „Frozen duck-Kaczka patroszona bez podrobów-głęboko mrożona. W roku 2025 otrzymano 1 powiadomienie dotyczące stwierdzenia obecności bakterie z grupy *coli* w produkcie pn. Woda źródłana, niegazowana Primavera 1,5 l. Wśród zgłaszanych powiadomień o zagrożeniach w ramach systemu RASFF, otrzymano jedno powiadomienia, które dotyczyło stwierdzenia pozostałości leku weterynaryjnego – benzimidazolu w partii mięsa wieprzowego pochodzącego z Belgii.

W produktach spożywczych pn. „Mąka żytnia typ 720” oraz w rodzynkach, pochodzących z Iranu, stwierdzono obecność ochratoksyny A. Jedno powiadomienie informacyjne dotyczyło obecności glutenu w przyprawie oznakowanej „nie zawiera glutenu” pn. Podlaska przyprawa do kawy Dary Natury”. Kolejne powiadomienia informacyjne dotyczyły obecności diltenu tytanu (E171) w barwnikach spożywczych

w postaci spray'u, pochodzących z Polski. Zmiany organoleptyczne stwierdzono w czekoladkach adwentowych.

Wśród zgłaszanych powiadomień informacyjnych w systemie RASFF dziesięć dotyczyło materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością m.in. cztery dot. stwierdzenia migracji specyficznej pierwszorzędowych amin aromatycznych (PAA) w zestawach narzędzi kuchennych: Łopatka do patelni, Szczypce do sałaty, 2 Łyżki do podawania dań. Dwa dotyczyły migracji formaldehydu w talerzu gwiazdzistym, pochodzącym z Chin oraz w tacy z melaminy. W łopatkę do patelni stwierdzono obecność pierwszorzędowych amin aromatycznych – anilinę. Dwa zgłoszenia informacyjne dotyczyły migracji ołowiu i kadmu z kubków szklanych z motywem kwiatowym.

W związku z otrzymanymi powiadomieniami w ramach systemu RASFF podejmowano działania zgodne z kompetencjami, mające na celu wycofanie kwestionowanego produktu z rynku i wyeliminowanie zagrożenia.

W roku 2025 przesłano do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego 1 formularz powiadomienia informacyjnego w ramach systemu RASFF, dotyczące przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów - chloropiryfos m.in. w ziarnie żyta.

O podjętych działaniach w ramach RASFF informowano każdorazowo Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Tabela 1 Dane dotyczące otrzymanych powiadomień alarmowych/informacyjnych w systemie RASFF lub w systemie AAC w 2025 r.

ZAGROŻENIE	KATEGORIE PRODUKTÓW	Liczba powiadomień
<i>Salmonella Eneritidis i Newport</i>	kaczka patroszona bez podrobów	1
<i>Salmonella spp.</i>	herbata ziołowa -Morwa biała, suplement diety Błonnik	2
<i>Bakterie z grupy coli</i>	woda źródłana, niegazowana Primavera	1
obecność pleśni w produkcie	orzechy laskowe	1
obecność ciała obcego	zając z polewy czekoladowej	1
migracja specyficzna pierwszorzędowych amin aromatycznych (PAA)	łopatka do patelni, Łyżka kuchenna, szczypce do sałaty, łyżka do podawania dań- przedmioty użytku do kontaktu z żywnością	4
obecność pierwszorzędowych amin aromatycznych - anilina	łopatka do patelni	1
migracja formaldehydu	talerz, taca z melaminy przedmioty użytku do kontaktu z żywnością	2
migracja specyficzna do substancji modelowej TENAX	pojemnik do przechowywania żywności	1

migracja ołowiu i kadmu	kubki szklane z motywem kwiatowym, kubki szklane	2
stwierdzenie przekroczenia najwyższego poziomu alkaloidów pirolizydynowych	herbata ziołowa melisa, herbata ziołowa pokrzywa, produkt pn. „Pylek kwiatowy”	3
obecność glutenu	przyprawa oznakowana „nie zawiera glutenu”	1
przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu kadmu	mielony ostropest plamisty, orzechy pini	2
przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydu-acetamiprydu	winogrono jasne	1
przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydu-antrachinonu	herbata czarna liściasta Yunnan	1
przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydu-tolfenpyradu	herbata czarna liściasta MADRAS	1
przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydu-chloropiryfos	ziarno żyta, przyprawa goździki	2
przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydu - tiakloprydu	groch cały	1
przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A	rodzynki, mąka żytnia typ 720	2
wysoka zawartość glicerolu	napoje bezalkoholowe	1
obecność ditlenku tytanu (E171)	barwniki spożywcze w spray’u	4
substancja niedozwolona reactive red 141	barwnik spożywczy	1
zmiany organoleptyczne	czekoladki adwentowe	1
wykrycie napromienienia środka spożywczego promieniowaniem jonizującym	wędzonka wieprzowa	1
niedozwolony składnik Clitoria ternatea L.	herbata	1
stwierdzono pozostałość leku weterynaryjnego - benzimidazol	mięso wieprzowe	1

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Żywności i Żywnienia PSSE Gniezno

6. Wybrane zagadnienia żywienia zbiorowego

Zakład żywienia zbiorowego to zakład wykonujący działalność w zakresie zorganizowanego żywienia określonych grup konsumentów, w szczególności w szpitalach, zakładach opiekuńczo-wychowawczych, żłobkach, przedszkolach, szkołach, internatach, zakładach pracy, domach pomocy społecznej.

6.1. Kontrole bloków żywienia w szpitalach.

W roku sprawozdawczym pod nadzorem znajdowały się cztery zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego o charakterze leczniczym. W trzech zakładach posiłki dostarczane były przez firmy cateringowe, natomiast jeden blok żywienia korzystał z własnej kuchni.

Podczas kontroli przeprowadzonych w roku 2025 pobrano w dwóch szpitalach jadłospisy dekadowe, które zostały poddane ocenie teoretycznej oraz jakościowej. Do zaleceń wystosowanych przy ocenie jadłospisów należało wzbogacenie posiłków o większą podaż ryb, produktów mlecznych fermentowanych oraz suchych nasion roślin strączkowych w szpitalu Pomnik Chrztu Polski, z kolei do szpitala Dziekanka wystosowano zalecenia dotyczące wzbogacenia posiłków o warzywa i owoce, szczególnie w postaci surowej, zwiększenie podaży produktów mlecznych i dań rybnych oraz zmniejszenie częstotliwości podaży mięsa wieprzowego. Wydawane zalecenia, a także uwagi przekazywane były do dyrektorów szpitali ww. placówek.

6.2. Żywnienie dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty.

W ramach nadzoru nad jakością posiłków w roku 2025 dokonano 42 oceny żywienia, dla następujących grup: 1 stołówka w żłobku, 15 stołówek szkolnych, 21 stołówek w przedszkolach, 5 stołówek w zakładach specjalnych i wychowawczych. Podczas kontroli sanitarnych przeprowadzanych w wyżej wymienionych jednostkach systemu oświaty sprawdzano jadłospisy pod kątem realizacji Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Jadłospisy sprawdzano głównie pod kątem różnorodności stosowanych grup środków spożywczych (produkty zbożowe lub ziemniaki, warzywa lub owoce, mleko lub produkty mleczne, mięso, ryby, jaja, orzechy, nasiona roślin strączkowych i inne nasiona oraz tłuszcze) oraz aby do przyrządzania potraw nie używano koncentratów spożywczych, z wyłączeniem koncentratów z naturalnych składników. Sprawdzano także czy od poniedziałku do piątku nie były podawane więcej niż dwie porcje potrawy smażonej z użyciem wskazanych w rozporządzeniu tłuszczów, a napoje przygotowywane na miejscu zawierały nie więcej niż 10 g cukrów w 250 ml produktu gotowego do spożycia.

Oceny żywienia zostały zawarte w protokołach kontroli sanitarnej. W zakresie stosowania się do wymogów ww. rozporządzenia nie stwierdzono nieprawidłowości.

W jednej placówce przedszkolnej wydano zalecenie dot. zwiększenia podaży dzieciom produktów mlecznych fermentowanych.

7. Nadzór nad bezpieczeństwem suplementów diety i żywności

W roku 2025 w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gnieźnie zarejestrowano jedną wytwórnę suplementów diety. Ponadto kontynuowano prowadzenie nadzoru nad suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środkami spożywczymi wzbogacanymi witaminami lub składnikami mineralnymi, głównie w obiektach obrotu żywnością: sklepach zielarsko – medycznych, sklepach dla sportowców, aptekach, na wydzielonych stoiskach w marketach oraz na stronach internetowych.

Ogółem w 2025 roku sprawdzono 14 suplementów diety w miejscach obrotu tj. w marketach, w sklepach spożywczych, w aptekach, natomiast na portalach internetowych dokonano oceny 11 suplementów diety. Nie stwierdzono nieprawidłowości w oznakowaniu.

Ponadto, prowadzono nadzór (pobór próbek do badań laboratoryjnych i ocena znakowania) nad żywnością specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz medycznego, środkami spożywczymi wzbogacanymi witaminami lub składnikami mineralnymi - sprawdzono 12 produktów - nieprawidłowości nie stwierdzono.

Do badań, zgodnie z harmonogramem poboru próbek, pobrano 13 suplementów diety (5 próbek w kierunku badań mikrobiologicznych, 1 próbka na obecność metali, 1 próbka na substancje dodatkowe, 1 próbka na zawartość niedeklarowanych aktywnych farmakologicznie substancji, 1 próbka na zawartość białka, 2 próbki na zawartość kofeiny, 2 próbki na kwasy omega). Żadnej z pobranych próbek nie zakwestionowano.

8. Podsumowanie stanu sanitarnego zakładów żywności i żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w 2025 roku

1. W roku 2025 w ewidencji znajdowało się 2319 obiektów żywnościowo – żywieniowych, w porównaniu do roku 2024 nastąpił wzrost o 103 obiekty.

2. W roku 2025 przeprowadzono ogółem 919 kontroli, w tym z 491 zaplanowanych kontroli wykonano 456 co stanowi 92,66 % harmonogramu kontroli, pozostałe 7,34 % nie wykonano z uwagi na likwidację obiektów lub zawieszenie działalności. Pozostałe 463 kontrole przeprowadzono w związku z kontrolami sprawdzającymi, kontrolami sanitarnymi na wniosek o zatwierdzenie i o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, kontrolami tematycznymi dot. m.in.: powiadomień w systemie RASFF, poborem próbek żywnościowych oraz

z kontrolami sanitarnymi interwencyjnymi dot. zażaleń konsumentów. W roku 2024 przeprowadzono 639 zaplanowanych kontroli, co stanowiło 92,8% harmonogramu kontroli.

3. W roku 2025 i w roku 2024 nie stwierdzono obiektów niezgodnych.

4. Wskaźnik obiektów z wdrożonym systemem HACCP w roku 2025 wyniósł 29,2 %, natomiast w roku 2024 wynosił 28 %.

5. W roku 2025 nałożono 33 mandaty karnych na kwotę 12300,00 zł, dla porównania w roku 2024 nałożono 31 mandatów karnych na kwotę 11200,00 zł.

6. W opisywanym roku sprawozdawczym na ogólną liczbę 289 pobranych i zbadanych próbek żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, zakwestionowano 11 próbek. W roku 2024 pobranych zostało do badań 281 próbek, żadnej nie zakwestionowano.

7. W ramach nadzoru nad jakością posiłków w roku 2025 przeprowadzono ogółem 48 ocen żywienia. Na podstawie jadłospisów w zestawieniach dekadowych dokonano oceny dla 21 przedszkoli, 15 szkół, 1 żłobka, 5 zakładów specjalnych i wychowawczych. Pobrano i oceniono także 2 zestawienia dekadowe z 2 szpitali, 4 domów opieki.

8. W 2025 roku pracownicy Sekcji Higieny Żywności i Żywienia uczestniczyli w 21 szkoleniach zewnętrznych, w tym 8 zorganizowanych przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Poznaniu w formie wideokonferencji, dot. bieżących zagadnień z zakresu nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia.

**Zapobieganie oraz zwalczanie zakażeń i chorób
zakaźnych u ludzi**

1. Choroby zakaźne objęte przez Światową Organizację Zdrowia programami eradykacji i eliminacji (odra, różyczka, poliomyelitis)

1.1 Odra

W 2025 roku, podobnie jak w 2024, nie zarejestrowano żadnych przypadków odry potwierdzonych badaniami wirusologicznymi i serologicznymi. Ostatni potwierdzony przypadek zachorowania odnotowano w 2019 roku.

1.2. Różyczka

W 2025 roku podobnie jak w roku ubiegłym nie zanotowano zachorowań na różyczkę. Nie zarejestrowano również przypadków wrodzonego zespołu różyczkowego. Ostatnie przypadki zgłoszenia zachorowania na różyczkę wystąpiły w 2016 r.

1.3. Poliomyelitis (ostre nagminne porażenie dziecięce)

W 2025 r. podobnie jak w 2024 r. nie zarejestrowano przypadków zachorowań na ostre nagminne porażenie dziecięce.

2. Gruźlica

W 2025 roku zarejestrowano 15 przypadków zachorowań na gruźlicę prątkującą płuc, jest to o 1 przypadek zachorowania mniej niż w roku ubiegłym (16 przypadków w roku 2024). Zachorowało 11 mężczyzn i 4 kobiety, hospitalizacji poddano 15 osób.

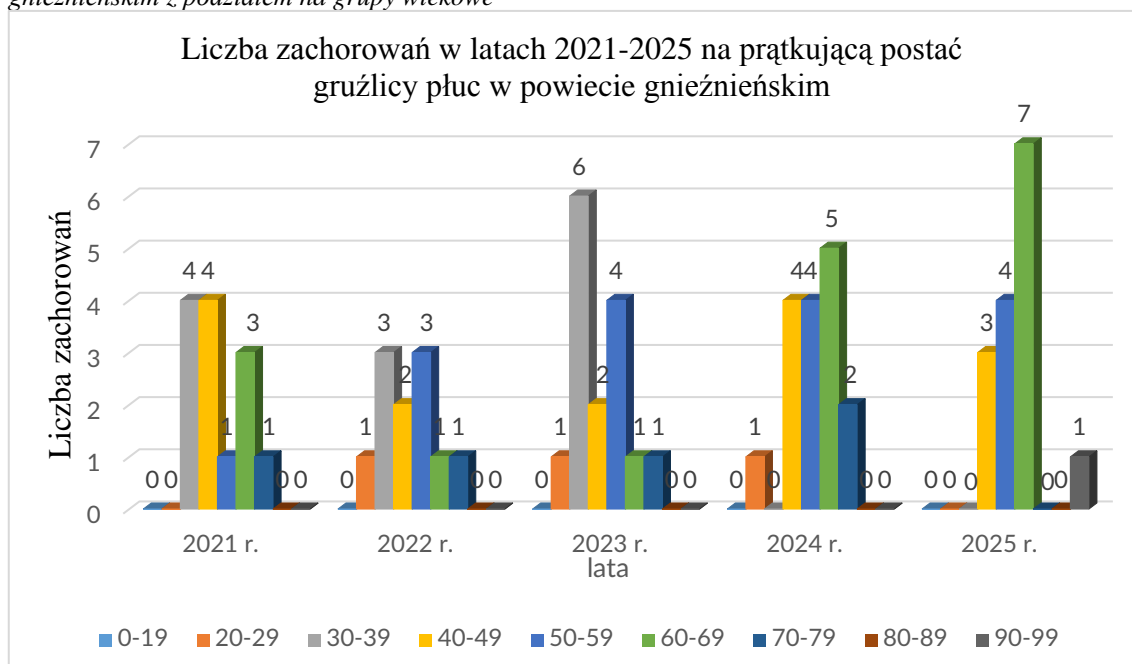
Liczba zachorowań w poszczególnych przedziałach wiekowych kształtowała się następująco:

- 40-49 lat - 3 osoby (1 osoba bezrobotna, 2 osoby – brak danych),
- 50-59 lat - 4 osoby (2 osoby aktywne zawodowo, 2 osoby bezrobotne),
- 60-69 lat - 7 osób (3 osoby na emeryturze, 1 osoba na rencie socjalnej, 1 osoba bezrobotna, 2 osoby aktywne zawodowo),
- 90-99 lat - 1 osoba (1 emeryt).

W wyniku zachorowania na gruźlicę prątkującą płuc odnotowano 1 zgon, osoby hospitalizowanej w wieku 51 lat.

Nadzorem epidemiologicznym objęto 63 osoby z kontaktu z osobami chorymi.

Wykres 2. Liczba zachorowań w latach 2021-2025 na prątkującą postać gruźlicy płuc w powiecie gnieźnieńskim z podziałem na grupy wiekowe

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii Powiatowa Stacja Sanitarно–Epidemiologiczna w Gnieźnie

3. Grypa

W 2025 roku odnotowano 3294 przypadków grypy potwierdzonej testem antygenowym, w tym 75 hospitalizacji.

W 2025 roku zarejestrowano 4 przypadki grypy potwierdzonej badaniami wirusologicznymi – wirus grypy typu A. W stosunku do roku 2024 odnotowano wzrost zachorowań o 1 przypadek grypy potwierdzonej badaniami wirusologicznymi, gdzie wyizolowano wirus grypy typu A u 3 osób.

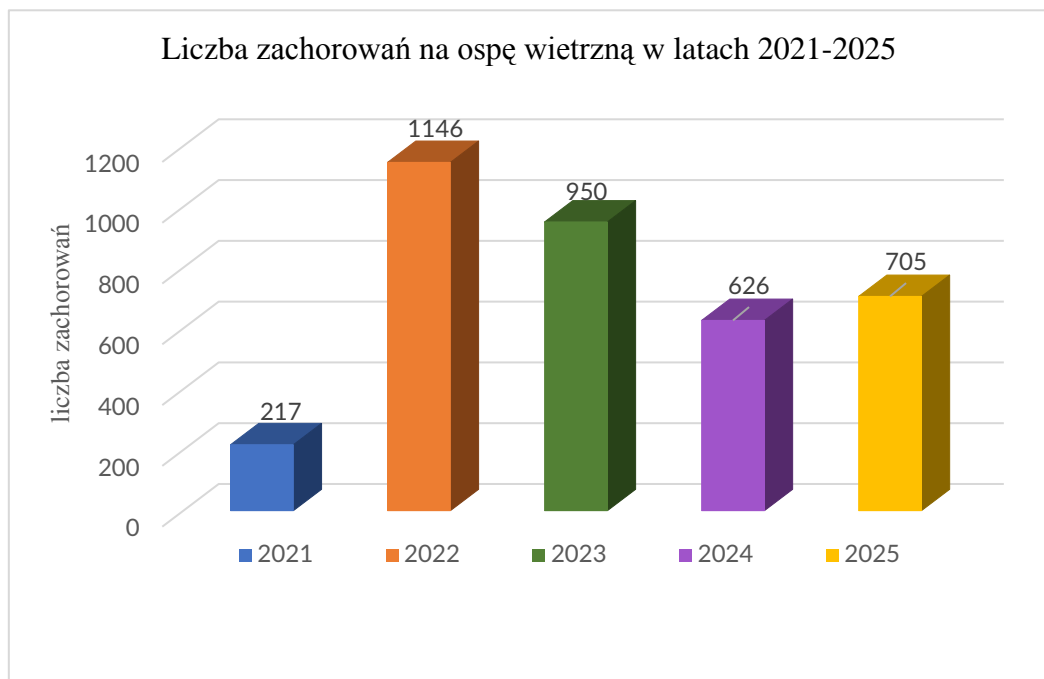
W 2025 r. 1 osoba w wieku 24 lat była leczona ambulatoryjnie oraz 3 osoby w wieku 1-66 lat były hospitalizowane. W roku 2025 r. z powodu grypy potwierdzonej badaniami wirusologicznymi odnotowano 1 zgon mężczyzny w wieku 35 lat.

4. Ospa wietrzna

W 2025 roku zarejestrowano wzrost zachorowań na ospę wietrzną. Zanotowano ogółem 705 zachorowań, co stanowi o 79 przypadków więcej w stosunku do 2024 roku, w którym zarejestrowano 626 przypadków.

Najwięcej zachorowań wystąpiło w grupie wiekowej od 0-5 roku życia tj. 418 osób. Ogółem hospitalizacji poddano 4 osoby, pozostałe 701 osób leczone było ambulatoryjnie.

Wykres 3. Liczba zachorowań na ospę wietrzną w latach 2021-2025

Źródło: opracowanie własne Sekcji Epidemiologii Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gnieźnie

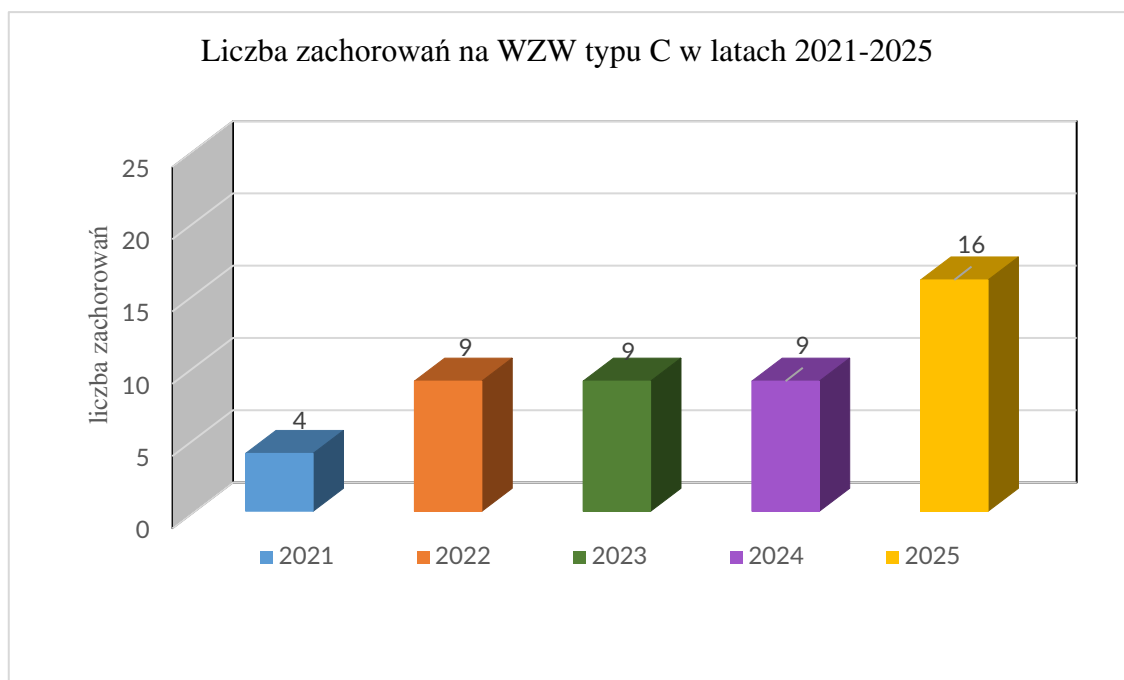
5. Zakażenia przenoszone drogą krwi. Wirusowe zapalenie wątroby typu C

W 2025 roku odnotowano 16 przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu C (7 kobiet, 9 mężczyzn), co stanowi wzrost w stosunku do 2024 r. o 7 przypadków. Wszystkie zachorowania zostały potwierdzone laboratoryjnie badaniem molekularnym HCV-RNA. Wśród zachorowań na WZW typu C nie zarejestrowano przypadków zachorowania u pracowników medycznych.

Zachorowania odnotowano w przedziałach wiekowych:

- 20-29 lat – 2 osoby,
- 30-39 lat - 2 osoby,
- 40-49 lat - 1 osoba,
- 50-59 lat - 2 osoby,
- 60-69 lat - 5 osób,
- 70-79 lat - 3 osoby,
- 80-89 lat – 1 osoba.

Wykres 4. Liczba zachorowań na WZW typu C w powiecie gnieźnieńskim w latach 2021-2025

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gnieźnie

6. Choroby przenoszone drogą pokarmową

6.1. Zakażenia bakteryjne

W 2025 roku, podobnie jak w roku ubiegłym zgłoszono 9 przypadków salmonellozy jelitowej.

Przedziały wiekowe osób, których dotyczyły zachorowania kształtowały się następująco:

- 0-4 lat – 3 osoby,
- 5-9 lat – 4 osoby,
- 10-19 lat – 1 osoba,
- 70-79 lat – 1 osoba.

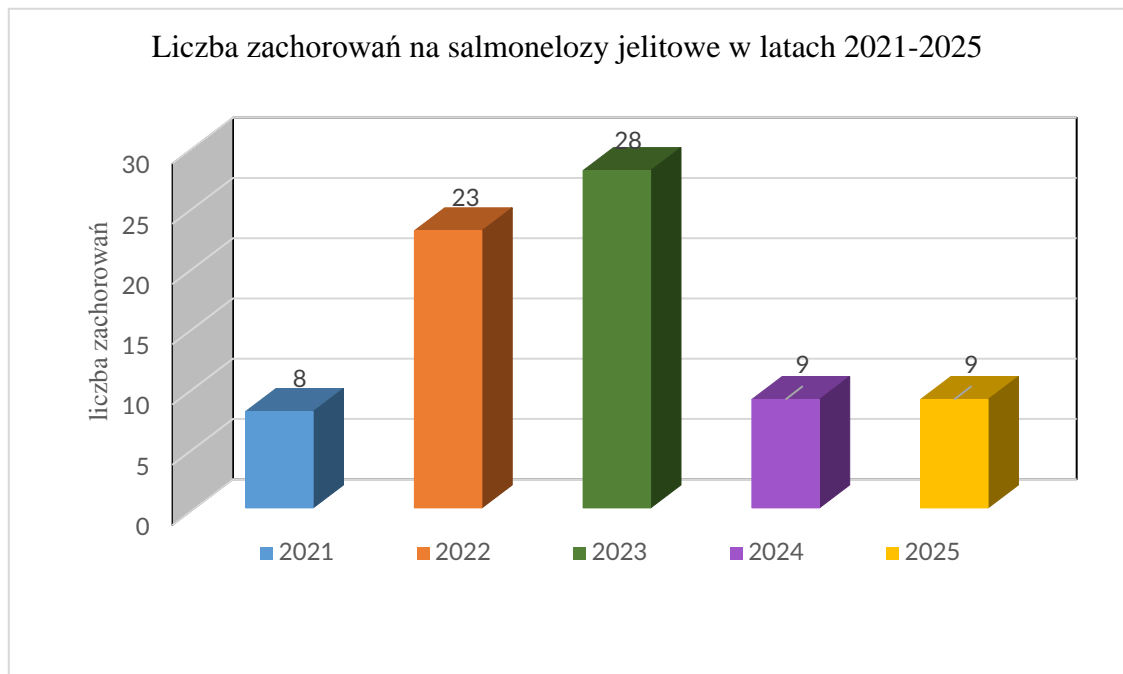
Spośród 9 przypadków 3 osoby leczono ambulatoryjnie, 6 osób zostało poddane hospitalizacji. W 2025 r. zarejestrowano 1 przypadek salmonellozy pozajelitowej, co stanowi wzrost o 1 zachorowanie w porównaniu do 2024 roku. Zachorowanie dotyczyło osoby w wieku 65 lat, hospitalizowanej.

W 2025 roku nie zarejestrowano ognisk epidemicznych zbiorowego zatrucia pokarmowego wywołanych pałeczkami Salmonella.

W 2025 roku większość zachorowań dotyczyła salmonelloz o charakterze ostrego niezytu żołądkowo-jelitowego. Czynnikiem etiologicznym zachorowań potwierdzonych

badaniami bakteriologicznymi były pałeczki Salmonella Enteritidis (8 przypadków), Salmonella spp. (1 przypadek).

Wykres 5. Liczba zachorowań na salmonellozy w powiecie gnieźnieńskim w latach 2021-2025

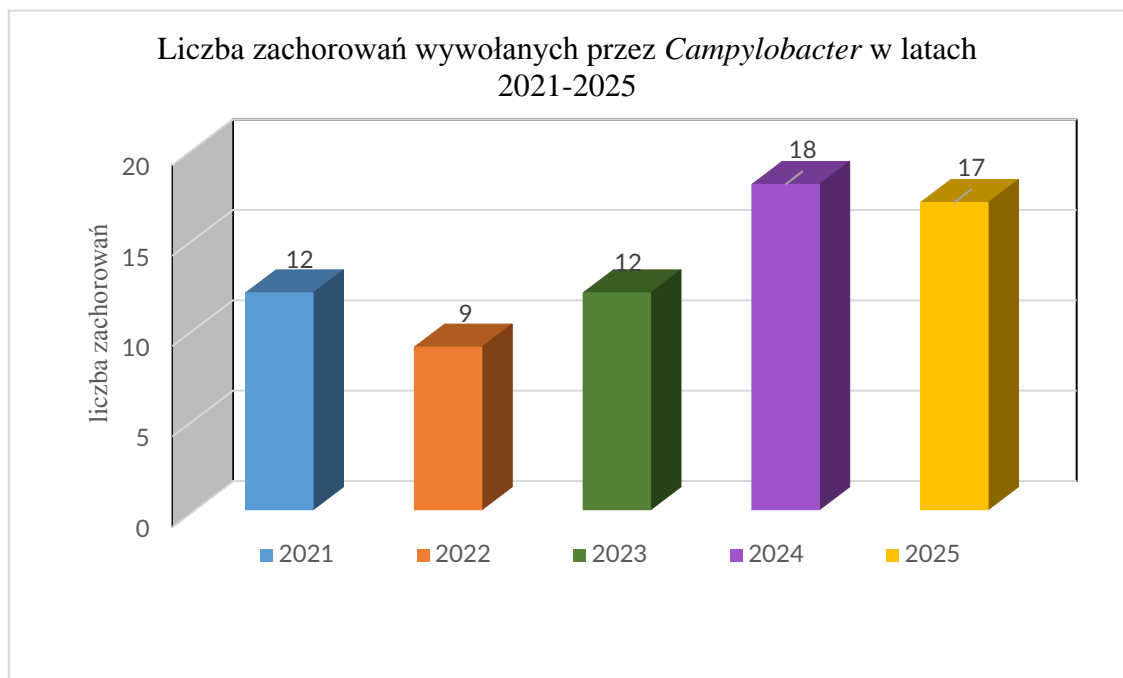
Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gnieźnie

W 2025 roku zarejestrowano 17 przypadków zachorowań na bakteryjne zakażenie jelitowe wywołane przez *Campylobacter*, co stanowi spadek o 1 zachorowanie w stosunku do 2024 roku. Zachorowania dotyczyły osób w wieku:

- do 1 roku życia - 2 osoby; - 1 rok - 2 osoby; 2 lata - 1 osoba; 3 lata – 1 osoba; 4 lata – 1 osoba, 6 lat – 1 osoba; 9 lat – 1 osoba; 21 lat – 1 osoba; 32 lata – 1 osoba; 34 lata – 1 osoba; 36 lat – 1 osoba; 39 lat – 1 osoba; 62 lata – 1 osoba; 71 lat – 1 osoba; 76 lat – 1 osoba.

Spośród 17 przypadków zachorowań 3 osoby leczone ambulatoryjnie, pozostałe 14 poddano hospitalizacji.

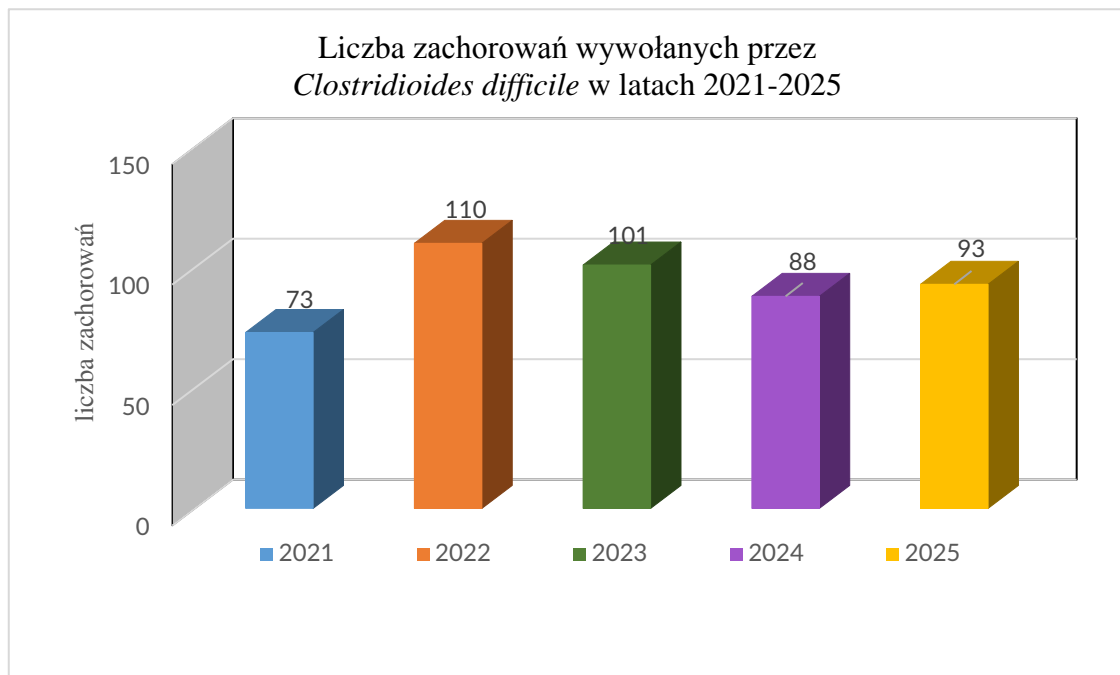
Wykres 6. Liczba zachorowań wywołanych przez *Campylobacter* w powiecie gnieźnieńskim w latach 2021-2025

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gnieźnie

W roku 2025 zarejestrowano 1 przypadek zakażeń jelitowych wywołanych przez pałeczki *Yersinia enterocolitica* co stanowi spadek o 1 zachorowanie w stosunku do 2024 roku. Zachorowanie dotyczyło osoby w wieku 82 lat, która została poddana hospitalizacji. W 2025 roku zarejestrowano 2 zachorowania wywołane przez bakterię *Listeria monocytogenes*, hospitalizowane, co stanowi wzrost zachorowań o 2 przypadki w stosunku do 2024 roku. W 2025 roku zarejestrowano 93 przypadki zachorowań na bakteryjne zakażenie jelitowe wywołane przez *Clostridioides difficile*, co stanowi wzrost o 5 przypadków w porównaniu do 2024 roku. Ogółem hospitalizowanych było 28 osób w przedziale wiekowym: 0-9 - 2 osoby; 10-19 – 1 osoba; 20-29 - 3 osoba; 40-49 - 2 osoby; 50-59 - 2 osoby; 60-69 - 6 osób, 70-79 - 5 osób; 80-89 - 6 osób; 90-99 - 1 osoba.

Wykres 7. Liczba zachorowań wywołanych przez *Clostridioides difficile* w powiecie gnieźnieńskim w latach 2021-2025

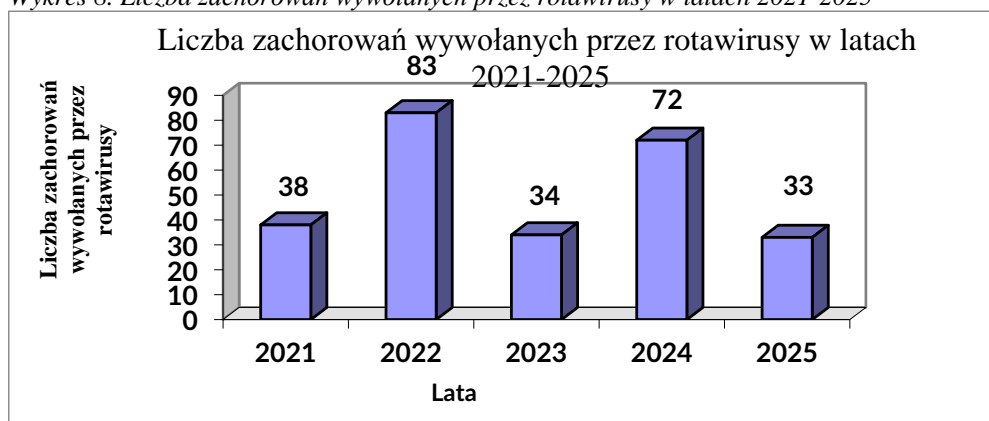

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gnieźnie

6.2. Zakażenia wirusowe

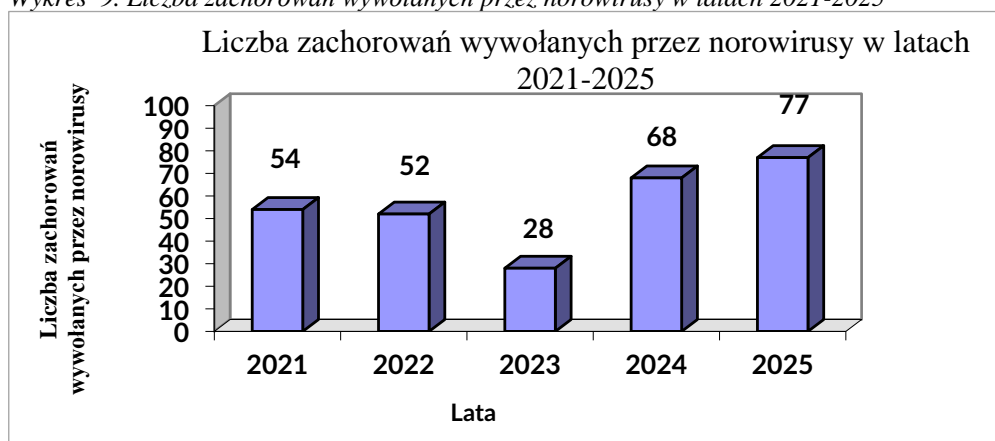
Wśród biegunek o etiologii wirusowej w 2025 roku dominowały norowirusy, zgłoszono łącznie 77 przypadków zachorowań, 74 przypadki wśród małoletnich w przedziale wiekowym od 0 do 16 roku życia oraz po 1 przypadku u osoby w wieku 28, 51 oraz 85 lat, 61 osób poddane hospitalizacji, pozostałych 16 osób leczonych ambulatoryjnie. Zgłoszono 33 przypadki zachorowań na rotawirusy, 32 przypadki wśród małoletnich w przedziale wiekowym od 0 do 11 roku życia oraz 1 przypadek w wieku 88 lat, 3 osoby leczone ambulatoryjnie, pozostałe 30 osób zostało poddane hospitalizacji. Odnotowano również 8 przypadków zachorowań wywołanych przez adenowirusy, 7 przypadków u małoletnich w przedziale wiekowym od 0 do 6 roku życia oraz 1 przypadek u osób w wieku 42 lata, hospitalizacji poddano 5 osób, pozostałe 3 osoby były leczone ambulatoryjnie. W 2025 roku w porównaniu do 2024 roku nastąpił wzrost zakażeń o etiologii wirusowej wywołanej przez norowirusy o 9 oraz wykazano spadek zachorowań na rotawirusy o 39 oraz na adenowirusy o 30.

Wykres 8. Liczba zachorowań wywołanych przez rotawirusy w latach 2021-2025

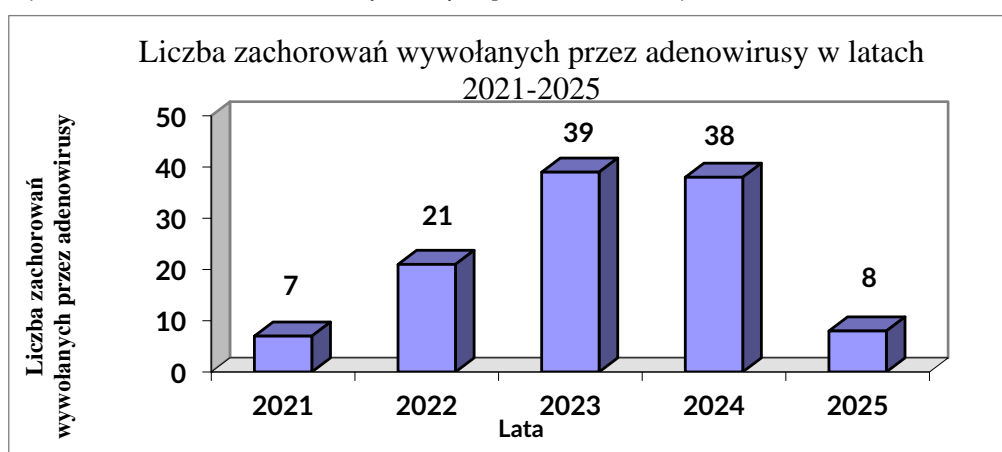
Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gnieźnie

Wykres 9. Liczba zachorowań wywołanych przez norowirusy w latach 2021-2025

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gnieźnie

Wykres 10. Liczba zachorowań wywołanych przez adenowirusy w latach 2021-2025

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gnieźnie

6.3 Wirusowe zapalenie wątroby typu A

W 2025 roku zarejestrowano 12 przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A, co stanowi wzrost o 11 zachorowań w stosunku do 2024 roku.

Przedziały wiekowe osób, których dotyczyły zachorowania kształtowały się następująco:

- 20-29 lat – 5 osób,
- 30-39 lat – 1 osoba,
- 40-49 lat – 3 osoby,
- 50-59 lat – 2 osoby,
- 70-79 lat – 1 osoba.

Spośród 12 przypadków wszystkie osoby zostały poddane hospitalizacji.

6.4 Włośnica

W 2025 podobnie jak w roku 2024 nie odnotowano zachorowań wywołanych przez włośnia krętego.

6.5 Zatrucie jadem kielbasianym (botulizm)

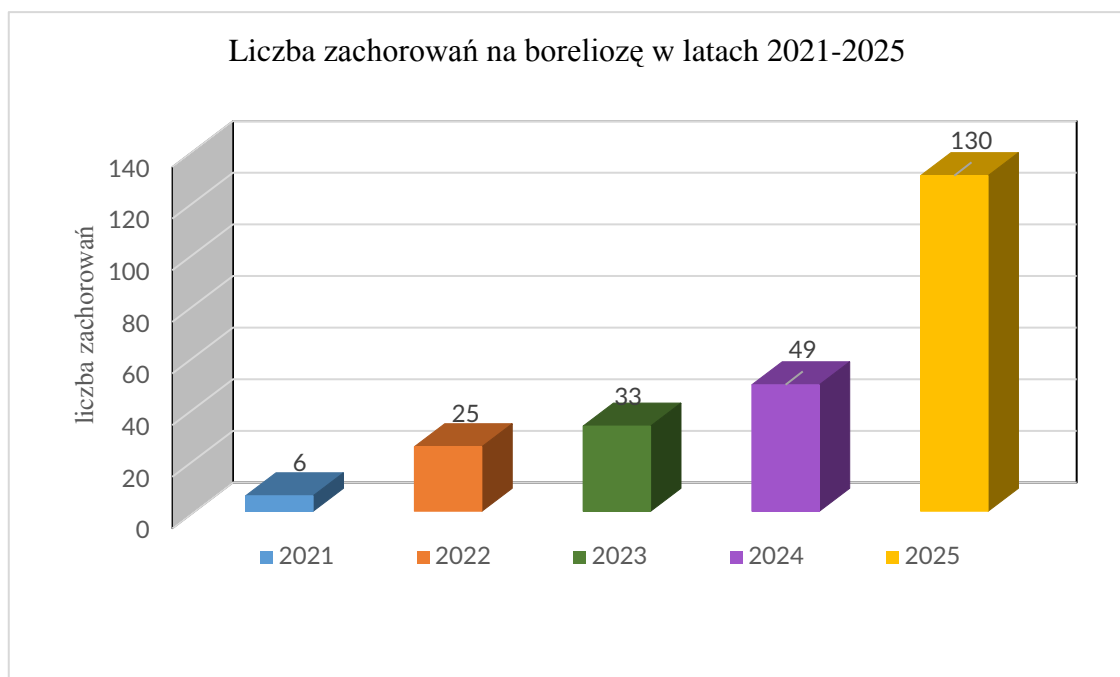
W 2025 podobnie jak w roku 2024 nie stwierdzono zachorowań wywołanych przez bakterię *Clostridium botulinum*.

7. Choroby odzwierzęce

W 2025 roku zarejestrowano 130 przypadków zachorowań na boreliozę, co stanowi wzrost o 81 przypadków w porównaniu do roku ubiegłego, w którym odnotowano 49 zachorowań. Zarejestrowano 5 hospitalizacji, 125 osób było leczonych ambulatoryjnie.

Spośród zarejestrowanych przypadków, 68 zachorowań dotyczyło kobiet w wieku od 3-74 lat, tj. 33 osób zamieszkujących w mieście i 35 osób zamieszkujących na wsi, 62 zachorowania dotyczyły mężczyzn w wieku od 1-75 lat tj. 39 osób zamieszkujących w mieście i 23 osób zamieszkujących na wsi. Do narażenia najczęściej dochodziło na terenach wiejskich (27), teren miejski (19), narażenie zawodowe (3), nie ustalono (81).

Wykres 11. Liczba zachorowań na boreliozę w powiecie gnieźnieńskim w latach 2021-2025

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Gnieźnie

W 2025 roku przeprowadzono 169 dochodzeń epidemiologicznych dotyczących pokąsań człowieka przez zwierzę, co stanowi wzrost o 7 dochodzeń więcej w porównaniu z rokiem ubiegłym, w którym przeprowadzono 162 dochodzenia epidemiologiczne.

W 2025 roku liczba osób, które zostały pokąsane przez zwierzę tj. psa, kota, nietoperza oraz lisa i poddane szczepieniom przeciwko wściekliznie wyniosła 25, co stanowi spadek w stosunku do 2024 roku o 3 przypadki. Szczepienia dotyczyły osób w wieku:

- 0-9 lat - 2 osoby,
- 10-19 lat – 7 osób,
- 20-29 lat – 7 osób,
- 30-39 lat – 3 osoby,
- 40-49 lat – 4 osoby,
- 50-59 lat – 2 osoby.

Spośród 25 przypadków poddanych szczepieniom przeciwko wściekliznie 1 osoba została poddana hospitalizacji.

W 2025 roku nie zarejestrowano zachorowań na bąblowicę, podobnie jak w roku 2024.

W 2025 roku nie odnotowano zachorowania na ospę małą, podobnie jak w roku 2024.

W 2025 roku zarejestrowano 1 przypadek zachorowania wywołanej przez wirus Chikungunya co stanowi wzrost o 1 zachorowanie w stosunku do 2024 roku. Zachorowanie dotyczyło osoby w wieku 23 lat, hospitalizowanej. Przypadek importowany z terenów endemicznych, gdzie występują owady przenoszące wirusa

8. Inwazyjna choroba meningokokowa

W 2025 roku w przeciwieństwie do roku 2024 zgłoszono 2 przypadki zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową.

Tabela 2. Liczba zachorowań na chorobę meningokokową w powiecie gnieźnieńskim w latach 2021 -2025

Jednostka chorobowa		Liczba zachorowań				
		2025 r.	2024 r.	2023 r.	2022 r.	2021 r.
Choroba meningokokowa inwazyjna	Ogółem	2	0	0	0	0
	Zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	1	0	0	0	0
	Posocznice	1	0	0	0	0
	Inna określona i nieokreślona	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gnieźnie

9. Inwazyjna choroba pneumokokowa

W 2025 roku odnotowano 18 zachorowań wywołanych przez Streptococcus pneumoniae. Zachorowania o przebiegu zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych i/lub mózgu dotyczyły 1 osoby tj.:

- kobieta w wieku 63 lata, hospitalizowana, nieszczepiona w przeszłości przeciw inwazyjnym zakażeniom Streptococcus pneumoniae, zejście choroby: wyzdrowienie;

Zachorowania o przebiegu posocznicy dotyczyły 17 osób tj.: 9 mężczyzn w przedziale wiekowym 37-87, hospitalizowanych, 7 osób nieszczepionych przeciw inwazyjnym zakażeniom Streptococcus pneumoniae, w przypadku dwóch brak danych o statusie szczepień, zejście choroby: u 6 osób - wyzdrowienie; 3 osoby zmarły oraz 10 kobiet w przedziale wiekowym 37-89 lat, hospitalizowanych, 1 osoba szczepiona w przeszłości przeciw inwazyjnym zakażeniom Streptococcus pneumoniae, 9 osób nieszczepionych przeciw inwazyjnym zakażeniom Streptococcus pneumoniae, zejście choroby: u 8 osób - wyzdrowienie, 2 osoby zmarły z powodu innej choroby.

Wykaz dotyczący zgłoszeń podejrzeń lub rozpoznań zgonów z powodu zakażenia lub choroby zakaźnej przekazywany jest raz w miesiącu do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu. W 2025 roku nastąpił wzrost zachorowań wywołanych

przez *Streptococcus pneumoniae*, zachorowało o 2 osoby więcej w porównaniu do 2024 roku, w którym zgłoszono 16 przypadków zachorowania.

Tabela 3. Liczba zachorowań na inwazyjną chorobę pneumokokową w powiecie gnieźnieńskim w latach 2021-2025

Jednostka chorobowa		Liczba zachorowań				
		2025 r.	2024 r.	2023 r.	2022 r.	2021 r.
Choroba pneumokokowa inwazyjna	Ogółem	18	16	10	7	1
	Zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	1	2	2	2	0
	Posocznice	17	12	7	4	1
	Inna określona i nieokreślona	0	2	1	1	0

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gnieźnie

10. Krztusiec

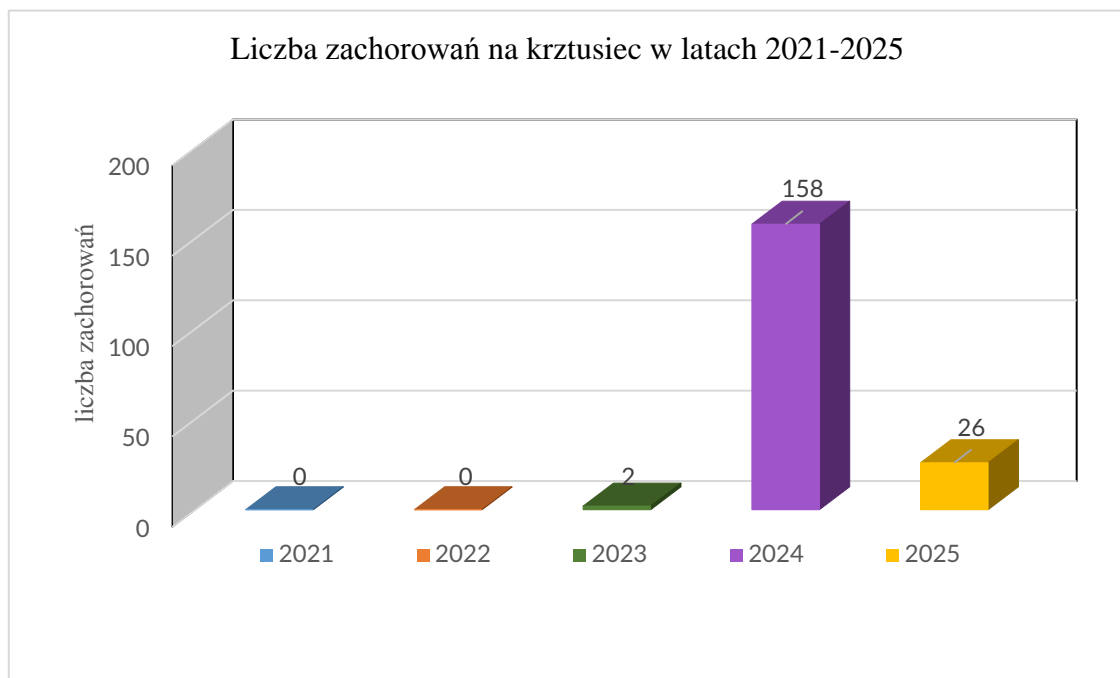
W 2025 roku odnotowano 26 przypadków zachorowań na krztusiec, co stanowi spadek o 132 zachorowania w stosunku do roku 2024. W 2025 roku liczba osób, u których krztusiec został potwierdzony laboratoryjnie wyniosła 15, co stanowi spadek w stosunku do 2024 roku o 89 przypadków.

Liczba zachorowań potwierdzonych laboratoryjnie w poszczególnych przedziałach wiekowych kształtowała się następująco:

- 0-9 lat – 2 osoby
- 10-19 lat – 3 osoby
- 20-29 lat - 2 osoby
- 30-39 lat – 1 osoba
- 40-49 lat - 5 osób
- 50-59 lat - 1 osoba
- 80-89 lat - 1 osoba.

Spośród 15 przypadków zachorowań potwierdzonych badaniami laboratoryjnymi, wszystkie osoby były leczone ambulatoryjnie. Spośród 26 zgłoszonych przypadków, wszystkie były leczone ambulatoryjnie.

Wykres 12. Liczba zachorowań na krztusiec w powiecie gnieźnieńskim w latach 2021-2025

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gnieźnie

11. Ogniska zakażeń szpitalnych

W 2025 r. zgłoszono na terenie powiatu gnieźnieńskiego 17 ognisk zakażeń szpitalnych wywołanych przez: *Clostridioides difficile*, *Klebsiella pneumoniae*, grypa, SARS-CoV-2. Przeprowadzono kontrole obowiązujących w placówkach procedur w zakresie oceny działań podjętych przez zespół kontroli zakażeń szpitalnych celem zapobiegania rozprzestrzeniania się zakażeń i chorób zakaźnych w szpitalach w związku ze zgłoszeniem ognisk zakażeń. Podczas przeprowadzonych kontroli wydano zalecenia pokontrolne.

12. Choroby przenoszone drogą płciową

W 2025 roku odnotowano spadek zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową, zarejestrowano 23 przypadki zachorowań na choroby weneryczne, tj. kiłę, rzeżączkę i chłamydię. Stanowi to spadek o 1 przypadek w porównaniu z rokiem ubiegłym.

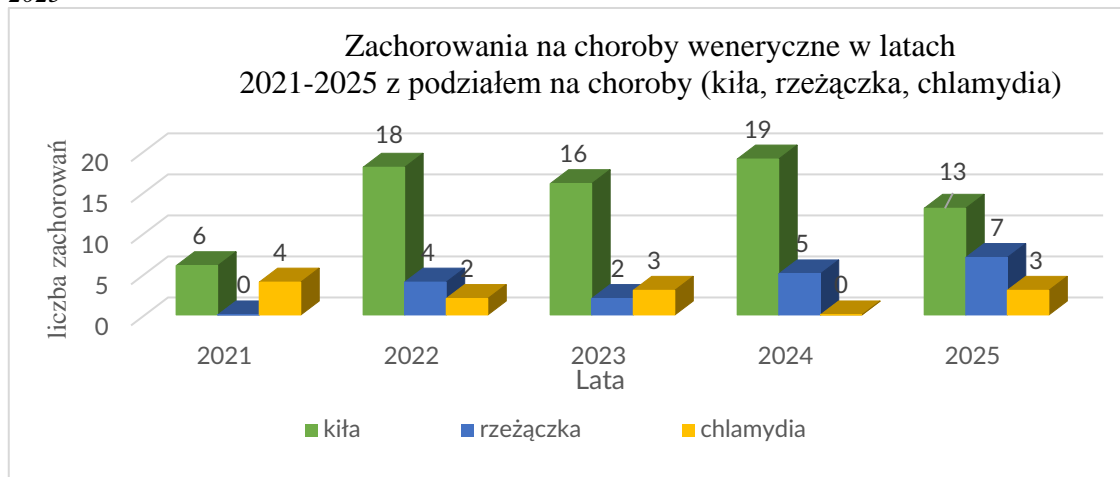
W 2025 roku zgłoszono:

- 13 zachorowań na kiłę w przedziale wiekowym 0-9 – 1 osoba; 20-29 – 4 osoby; 30-39 - 4 osoby; 40-49 - 3 osoby, 60-69 – 1 osoba, co stanowi spadek o 6 przypadków w stosunku do 2024 roku, w którym zarejestrowano 19 przypadków kiły,
- 7 zachorowań na rzeżączkę w wieku 19, 29, 31, 38, 47 oraz 51 lat, co stanowi wzrost

o 2 przypadki w stosunku do 2024 roku, w którym zarejestrowano 5 przypadków rzeżączki,

- 3 zachorowania na chorobę przenoszoną drogą płciową wywołaną przez chlamydie w wieku 25, 31 oraz 32 lata, co stanowi wzrost o 3 przypadki w porównaniu do 2024 roku.

Wykres 13. Zachorowania na choroby weneryczne z podziałem (kiła, rzeżączka, chlamydia) w latach 2021-2025

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Gnieźnie

13. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie zakażeń wywołanych przez SARS-CoV-2 w 2025 r.

W 2025 roku odnotowano 991 potwierdzonych zakażeń wywołanych wirusem SARS-CoV-2, co stanowi spadek w stosunku do 2024 r. o 416 przypadków. Zachorowało 465 mężczyzn i 526 kobiety, hospitalizacji poddano 7 osób, a 984 osoby leczono ambulatoryjnie.

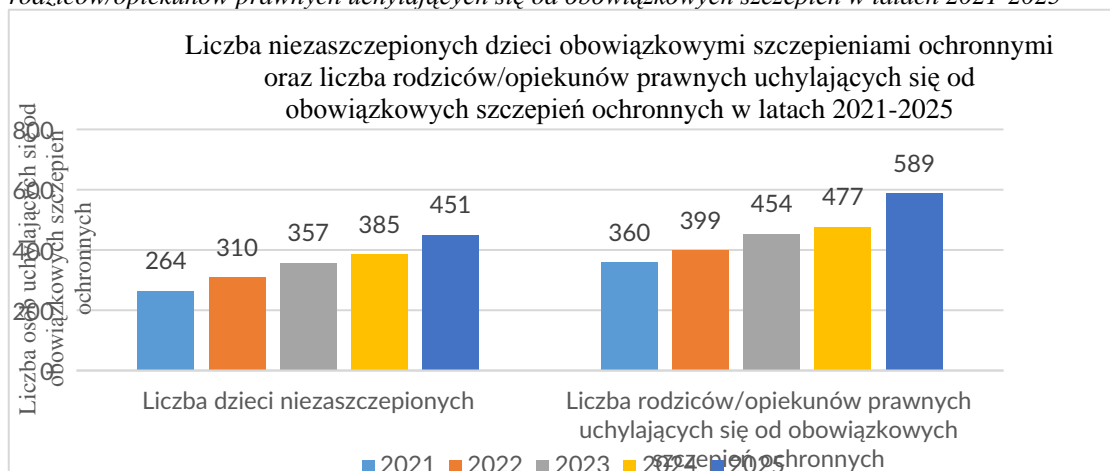
14. Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w obszarze szczepień ochronnych

Zgodnie z danymi przekazanymi przez lekarzy z terenu powiatu gnieźnieńskiego w ramach sprawozdań za III kwartał 2025 r. (stan na dzień 30.09.2025 r.), liczba osób małoletnich objętych obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi, które nie zostały poddane lekarskiemu badaniu kwalifikacyjnemu albo u których nie wykonano obowiązkowych szczepień ochronnych, wynosiła 451, co stanowi wzrost o 66 osób w stosunku do roku ubiegłego. Liczba osób sprawujących prawną pieczę nad tymi osobami małoletnimi wynosiła 589, co oznacza wzrost o 112 osób w stosunku do roku poprzedniego. Dane obejmują wyłącznie I, II i III kwartał 2025 r., ponieważ – zgodnie

z § 17 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 782) – raport o przypadkach niewykonania obowiązkowych szczepień ochronnych jest sporządzany i przekazywany państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu w terminie 30 dni od zakończenia kwartału. W związku z powyższym dane za pełen rok 2025 będą zaktualizowane i dostępne w dniu 30.01.2026 r.

W ramach podjętych działań w 2025 roku wystosowano wezwania do osób uchylających się od szczepień, upomnienia wzywające do realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych, wystawiono tytuły wykonawcze oraz wnioski o przeprowadzenie egzekucji obowiązków o charakterze niepieniężnym do Wojewody Wielkopolskiego.

Wykres 14. Liczba niezaszczepionych dzieci obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi oraz liczba rodziców/opiekunów prawnych uchylających się od obowiązkowych szczepień w latach 2021-2025

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gnieźnie

W 2025 roku, podobnie jak w roku 2024, na terenie powiatu gnieźnieńskiego odnotowano 17 przypadków niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP), które dotyczyły szczepień wykonywanych zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych. W 2025 roku 1 niepożądany odczyn poszczepienny został sklasyfikowany jako ciężki, 2 odczyny sklasyfikowano jako poważne, 14 pozostałych jako łagodne, nie odnotowano NOP po szczepieniu przeciw COVID-19.

Powyższy przypadek NOP sklasyfikowany jako ciężki dotyczył 13-letniego dziecka po szczepieniu przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, hospitalizowanego, zejście choroby: wyzdrowienie. Niepożądane Odczyny Poszczepienne o kwalifikacji poważnej dotyczyły: 8-tygodniowego dziecka po szczepieniu przeciw zakażeniom powodowanym przez rotawirusy, hospitalizowanego, zejście choroby: wyzdrowienie oraz

5-miesięcznego dziecka po szczepieniu przeciw inwazyjnym zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu b, ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (poliomyelitis), błonicy, tężcowi, krztuścowi, zakażeniom powodowanym przez rotawirusy, hospitalizowanego, zejsię choroby wyzdrowienie.

Tabela 4 Liczba niepożądanych odczynów poszczepiennych zgłoszonych w latach 2021-2025 wg chorób, przeciwko którym wykonano szczepienie na terenie powiatu gnieźnieńskiego.

	gruźlica	WZW B	HIB	Poliomyelitis	Tężec	Błonica	Krztusiec	Odra	Świnka	Różyczka	Pneumokoki	Meningokoki	Rotawirusy	COVID-19	grypa	Ospa wietrzna	Kleszczowe zapalenie mózgu	HPV	Pólpasiec
2021	0	4	7	8	10	10	10	1	1	1	7	0	5	152	0	0	0	0	0
2022	2	4	7	8	8	8	8	3	3	3	5	0	1	6	0	0	0	0	0
2023	0	2	4	5	7	7	7	4	4	4	4	1	4	0	1	1	1	0	0
2024	1	3	5	9	12	12	12	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	2	0
2025	1	3	5	6	7	7	7	0	0	0	3	5	5	0	0	1	0	0	1

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Gnieźnie

W 2025 roku skontrolowano 25 podmiotów leczniczych wykonujących obowiązkowe szczepienia ochronne na terenie powiatu gnieźnieńskiego. Kontrole zostały przeprowadzone w zakresie wykonywania szczepień ochronnych na podstawie dokumentacji medycznej, warunków przechowywania szczepionek, zachowania łańcucha chłodniczego, przeprowadzania kontroli wewnętrznej w placówce i przestrzegania obowiązujących w placówce procedur w tym zakresie, a także sprawozdań ze szczepień, terminowości ich przesyłania do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie oraz oceny stanu sanitarno– higienicznego.

Ponadto w związku z wynikami kontroli "Wykonywanie obowiązkowych szczepień ochronnych dla dzieci i młodzieży" D/23/510 Naczelnej Izby Kontroli oraz zagrożeniami związanymi z powracającymi chorobami zakaźnymi, zaistniała konieczność oceny poszczepiennej odporności populacyjnej osób objętych Programem Szczepień Ochronnych w Polsce. Z uwagi na powyższe Główny Inspektor Sanitarny zarządził ogólnopolską kontrolę, której przedmiotem jest ocena realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych u osób, które nie ukończyły 19 roku życia (z wyłączeniem rocznika 2025) na podstawie weryfikacji kart uodpornienia i elektronicznych kart szczepień. Powyższa kontrola została podzielona na etapy. Pierwszy etap kontroli, realizowany w okresie od 01.04.2025 r. do 30.06.2025 r., objął 21 punktów szczepień na terenie

powiatu gnieźnieńskiego oraz 3 punkty szczepień zlokalizowane na terenie powiatu poznańskiego. Drugi etap kontroli rozpoczął się w dniu 01.11.2025 r. i potrwa do dnia 28.02.2026 r. Według stanu na dzień 31.12.2025 r. skontrolowano 13 punktów szczepień funkcjonujących na terenie powiatu gnieźnieńskiego.

15. Podsumowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych na terenie powiatu gnieźnieńskiego

1. W 2025 roku zarejestrowano 118 przypadków zakażeń jelitowych o etiologii wirusowej, co stanowi spadek liczby zachorowań o 58 w stosunku do roku ubiegłego.
2. Liczba dzieci niezaszczepionych na terenie powiatu gnieźnieńskiego na dzień 30.09.2025 roku wynosiła 451 osób, co stanowi wzrost o 66 osób w stosunku do roku ubiegłego, natomiast liczba osób sprawujących prawną pieczę nad osobą małoletnią, wynosiła 589 co stanowi wzrost o 112 osób w stosunku do roku ubiegłego.
3. W 2025 roku na terenie powiatu gnieźnieńskiego zanotowano 17 przypadków niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP), 1 odczyn poszczepienny sklasyfikowano jako ciężki, dwa odczyny sklasyfikowano jako poważne, pozostałych 14 jako łagodne, nie odnotowano NOP po szczepieniu przeciw COVID-19.
4. W 2025 roku odnotowano 991 potwierdzonych zakażeń wywołanych wirusem SARS-CoV-2, co stanowi spadek w stosunku do 2024 r. o 416 przypadków.
5. W 2025 roku zarejestrowano ogółem 3294 zachorowań na grypę.
6. W zakresie zachorowań na ospę wietrzną w 2025 roku zarejestrowano 705 przypadków zachorowań, co stanowi wzrost w porównaniu do roku ubiegłego o 79 przypadków.
7. W 2025 roku zarejestrowano 130 przypadków zachorowań na boreliozę, co stanowi wzrost o 81 przypadków w porównaniu do roku 2024 roku.
8. W roku 2025 odnotowano 15 przypadków zachorowań na prątkującą postać gruźlicy, co stanowi spadek o 1 zachorowanie w porównaniu do roku 2024. Najczęściej chorowały osoby w przedziale wiekowym między 60 a 69 lat.
9. W 2025 r. nie zarejestrowano potwierdzonych przypadków zachorowania na ospę małpią, odrę i różyczkę.
10. W 2025 roku odnotowano 26 przypadków zachorowań na krztusiec, co stanowi spadek o 132 zachorowań w stosunku do roku 2024. W 2025 roku liczba osób, u których krztusiec został potwierdzony laboratoryjnie wyniosła 15, co stanowi spadek w stosunku do 2024 roku o 89 przypadków. Najczęściej chorowały osoby w przedziale wiekowym między 40 a 49 lat.
11. W 2025 roku, podobnie jak w roku ubiegłym zarejestrowano 9 przypadków salmonellozy jelitowej.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

1. Zaopatrzenie ludności w wodę

W 2025 roku prowadzono monitoring jakości wody oraz działalność nadzorową, uwzględniając interwencje odbiorców wody. Zakres badań wody obejmował badania: mikrobiologiczne, fizykochemiczne, organoleptyczne oraz badania stężeń substancji promieniotwórczych w wodzie. Badania jakości wody do spożycia wykonywały laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub inne laboratoria o udokumentowanym systemie jakości badań zatwierdzonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Podstawę zapewnienia konsumentom bezpiecznej wody do spożycia stanowią zarówno badania wykonywane przez producentów wody w ramach kontroli wewnętrznej, jak i badania realizowane w ramach nadzoru sprawowanego przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Producenci wody prowadzili badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej na podstawie uzgodnionych harmonogramów pobierania próbek wody.

1.1. Struktura wodociągów w powiecie gnieźnieńskim

W 2025 roku pod nadzorem znajdowało się 38 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę (o jeden mniej niż w roku 2024):

- 6 wodociągów o produkcji < 100 m³/d
- 28 wodociągów o produkcji od 101-1000 m³/d
- 4 wodociągi o produkcji od 1001-10000 m³/d
- brak wodociągów o produkcji od 10001 - 100000 m³/d

W pierwszej połowie 2025 r. jeden wodociąg o produkcji < 100 m³/d został podłączony do wodociągu wiejskiego o produkcji od 101-1000 m³/d.

Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie powiatu gnieźnieńskiego funkcjonowały bez większych zastrzeżeń. Wszystkie wodociągi poddane zostały kontroli oraz ze wszystkich obiektów wodnych zostały pobrane próbki wody do badań laboratoryjnych, zgodnie z harmonogramem poboru próbek wody do spożycia na rok 2025.

W 2025 roku przeprowadzono 41 kontroli stacji uzdatniania wody, stan sanitarno-techniczny oceniono w zdecydowanej większości jako dobry. Wydano 4 decyzje administracyjne w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w zakresie stanu sanitarno-higienicznego i technicznego.

Tabela 5. Struktura wodociągów w powiecie gnieźnieńskim w 2025 roku.

Wodociągi o produkcji [m ³ /d]	Liczba urządzeń dostarczających wodę			Liczba ludności zaopatrywanej w wodę (w tys.)	
	wg ewidencji w roku 2025	w tym skontrolowanych	odpowiadającą wymaganiom	łącznie	odpowiadającą wymaganiom
≤100	6	6	6	1,336	1,336
101-1000	28	28	28	43,895	43,895
1001-10000	4	4	4	98,625	98,625
10001-100000	0	0	0	0	0
>100000	0	0	0	0	0
SUMA	38	38	38*	143,856	143,856

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Komunalnej Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Gnieźnie

* Liczba obiektów, które odpowiadają (w tym warunkowo odpowiadają) wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie oceny jakości wody produkowanej przez urządzenia dostarczające wodę.

W 2025 roku w ramach kontroli urzędowej pobrano do badań 314 próbki wody, natomiast zarządzający wodociągami wykonując zadania kontroli wewnętrznej pobrali 535 próbek wody.

1.2. Analiza przekroczeń parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych

W 2025 roku prowadzono analizę wyników badań wody przeznaczonej do spożycia, wykonanych zarówno w ramach nadzoru sprawowanego przez Państwową Inspekcję Sanitarną, jak również otrzymane od podmiotów prowadzących zbiorowe zaopatrzenie w wodę. Najczęstsze przekroczenia dotyczyły parametrów fizykochemicznych: mętności, barwy, zapachu oraz związków żelaza i manganu. Wydano 1 decyzję o braku przydatności wody do spożycia, 4 decyzje stwierdzające warunkową przydatność wody do spożycia. Wystawiono 148 ocen jakości wody stwierdzających przydatność wody do spożycia przez ludzi oraz 38 ocen okresowych rocznych.

1.3. Badanie ciepłej wody w kierunku obecności bakterii z rodzaju *Legionella* sp.

W 2025 roku pobrano w ramach kontroli urzędowej 50 próbek ciepłej wody użytkowej do badań w kierunku *Legionella* sp. oraz 148 próbek w ramach kontroli wewnętrznej.

W ramach kontroli urzędowej ciepłą wodę użytkową pobrano w trzech placówkach leczniczych, dwóch hotelach, mieszkaniu prywatnym oraz w przedszkolu i żłobku. W dwóch obiektach stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej wartości liczby bakterii *Legionella* sp. – wysokie skażenie ciepłej wody użytkowej bakteriami *Legionella* sp. Przeprowadzone badania powtórkowe po działaniach naprawczych wykazały brak skażenia ciepłej wody bakteriami *Legionella* sp.

Pobrano 148 prób wody ciepłej na zlecenie: w domach opieki dla starszych osób, w podmiotach leczniczych, w internacie, w Zakładzie Karnym, w ośrodku wychowawczym. W dwóch podmiotach leczniczych, w dwóch domach opieki dla starszych osób, w Zakładzie Karnym, w żłobku i w internacie stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych wartości bakterii *Legionella* sp. W trzech z ww. placówek nadal prowadzone są działania naprawcze mające na celu przywrócenie jakości wody do obowiązujących wymagań – oczekuje się na wyniki badań.

W 2025 roku wydano 6 decyzji stwierdzających wysokie skażenie ciepłej wody użytkowej bakteriami *Legionella* sp. i nakazujących doprowadzenie wody do wymogów ww. rozporządzeni

**Pływalnie, kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywane
do kąpieli**

1. Pływalnie

W 2025 roku w ewidencji znajdowały się na terenie miasta Gniezna 2 pływalnie, gdzie sprawowano nadzór nad jakością wody, a także nadzorowano warunki higieniczno-sanitarne oraz stan techniczny.

Ogółem w 2025 roku pobrano do badań 47 próbek wody w ramach kontroli urzędowej oraz 198 próbek w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez zarządzającego obiektem.

Wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1230) nie spełniało 45 zbadanych próbek (10 więcej niż w roku 2024).

Stwierdzono przekroczenie parametru mikrobiologicznego: ogólna liczba mikroorganizmów w 36°C oraz przekroczenia parametrów fizykochemicznych: mętność, utlenialność, potencjał redox, chlor wolny, chlor związany, chloroform, □ THM. W przypadku pogorszenia jakości wody basenowej natychmiast informowano zarządzającego obiektem oraz zalecano przeprowadzenie działań naprawczych, prowadzących do poprawy jej jakości.

W 2025 roku pobrano do badań 13 prób wody w ramach kontroli urzędowej oraz 49 próbek w ramach kontroli wewnętrznej do badań w kierunku bakterii *Legionella* sp.

W jednym obiekcie basenowym wydano 3 decyzje nakazujące wyłączenie niecek basenowych z użytkowania z uwagi na wystąpienie zanieczyszczenia mikrobiologicznego wody bakteriami *Legionella* sp. Zarządzający obiektem po przeprowadzeniu działań naprawczych i powtórnych badaniach wody w ramach kontroli wewnętrznej, które nie wykazały przekroczeń przywrócił niecki ponownie do użytku. Ponadto w 3 pobranych próbkach z natrysków basenowych w jednym obiekcie wykazano przekroczenia dopuszczalnych wartości ww. bakterii. Wydano decyzję nakazującą wyłączenie natrysków basenowych z użytkowania z uwagi na wystąpienie zanieczyszczenia mikrobiologicznego wody bakteriami *Legionella* sp. Zarządzający obiektem po przeprowadzeniu działań naprawczych i powtórnych badaniach wody w ramach kontroli wewnętrznej, które nie wykazały przekroczeń włączył natryski ponownie do użytku.

2. Kąpieliska i miejsca wykorzystywane do kąpeli

Na terenie powiatu w 2025 roku funkcjonowały 4 kąpieliska raportowane do UE:

- Kąpielisko Skorzęcin;
- Kąpielisko Winiary;
- Kąpielisko na Języku w Kłęcku;
- Kąpielisko Camping Borzątew.

W roku 2025 zostało utworzone miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli, tj. Plaża ZHP w Imiołkach.

Skontrolowano wszystkie zewidencjonowane kąpieliska oraz miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli. Stan sanitarno-higieniczny oceniono jako dobry. Wszystkie kąpieliska oraz miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli zostały prawidłowo oznakowane. Posiadały wyznaczone i trwale oznakowane strefy do kąpeli, sanitariaty, kosze na odpady, pomosty, wyznaczoną strefę na plaży do rekreacji, a także zapewnioną opiekę ratowników.

Na terenie kąpieliska Winiary w lipcu i sierpniu wystąpiły krótkotrwałe zakwity sinic, przeprowadzono kontrole wizualne ww. kąpieliska, wydano 3 decyzje wprowadzające tymczasowy zakaz kąpeli w kąpielisku. Po ustaniu zakwitu sinic Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gnieźnie wydał bieżące oceny jakości wody w kąpielisku stwierdzające, że woda w kąpielisku Winiary jest przydatna do kąpeli.

Ponadto na terenie kąpieliska Winiary i Skorzęcin w miesiącu lipcu wystąpiło krótkotrwałe zanieczyszczenie mikrobiologiczne, wydano 2 decyzje wprowadzające tymczasowy zakaz kąpeli w kąpieliskach. Po ustaniu przekroczenia Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gnieźnie wydał bieżące oceny jakości wody w kąpieliskach stwierdzające, że woda w kąpielisku Winiary i Skorzęcin jest przydatna do kąpeli.

Kontrola i ocena jakości wody w kąpieliskach oraz w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli w sezonie 2025 roku była prowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, tj. rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w *sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpeli* (Dz. U. z 2021 r. poz. 255).

Pobrano 4 próbki wody do badań laboratoryjnych w ramach kontroli urzędowej w 4 kąpieliskach oraz dodatkowo 4 próbki w związku z przekroczeniem mikrobiologicznym w kąpieliskach Winiary i Skorzęcin. Próbki wody do badań

laboratoryjnych w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieliby były pobierane w ramach kontroli wewnętrznej. Jakość wody w kąpieliskach: Skorzęcin, Na Języku w Kłęcku, Camping Borzątek oraz w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpielitj. Plaża w Imiołkach przez cały sezon była przydatna do kąpieliby, natomiast w kąpieliskach Winiary i Skorzęcin była czasowo nieprzydatna do kąpieliby z uwagi na krótkotrwałe zanieczyszczenie mikrobiologiczne oraz krótkotrwały zakwit sinic.

W ramach kontroli urzędowej w ww. kąpieliskach i w ramach kontroli wewnętrznej w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieliby, w oparciu o badania własne jak i przekazane przez organizatorów, dokonywano bieżącej oceny jakości wody.

Wydano 23 oceny jakości wody w kąpieliskach (19 ocen bieżących oraz 4 oceny sezonowe), a także 2 oceny jakości wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieliby. Klasyfikacja jakości wody została wykonana dla wszystkich 4 kąpielisk. Przeprowadzona klasyfikacja jakości wody w kąpielisku Skorzęcin, Camping Borzątek na podstawie czteroletnich badań wykazała jakość doskonałą, a w kąpielisku Winiary i Na Języku w Kłęcku jakość dobrą.

W trakcie trwania sezonu kąpielowego na bieżąco prowadzony był Serwis kąpieliskowy Departamentu Bezpieczeństwa Zdrowotnego Wody oraz wydawane były komunikaty dotyczące jakości wody w kąpieliskach, dostępne na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/psse-gniezno>.

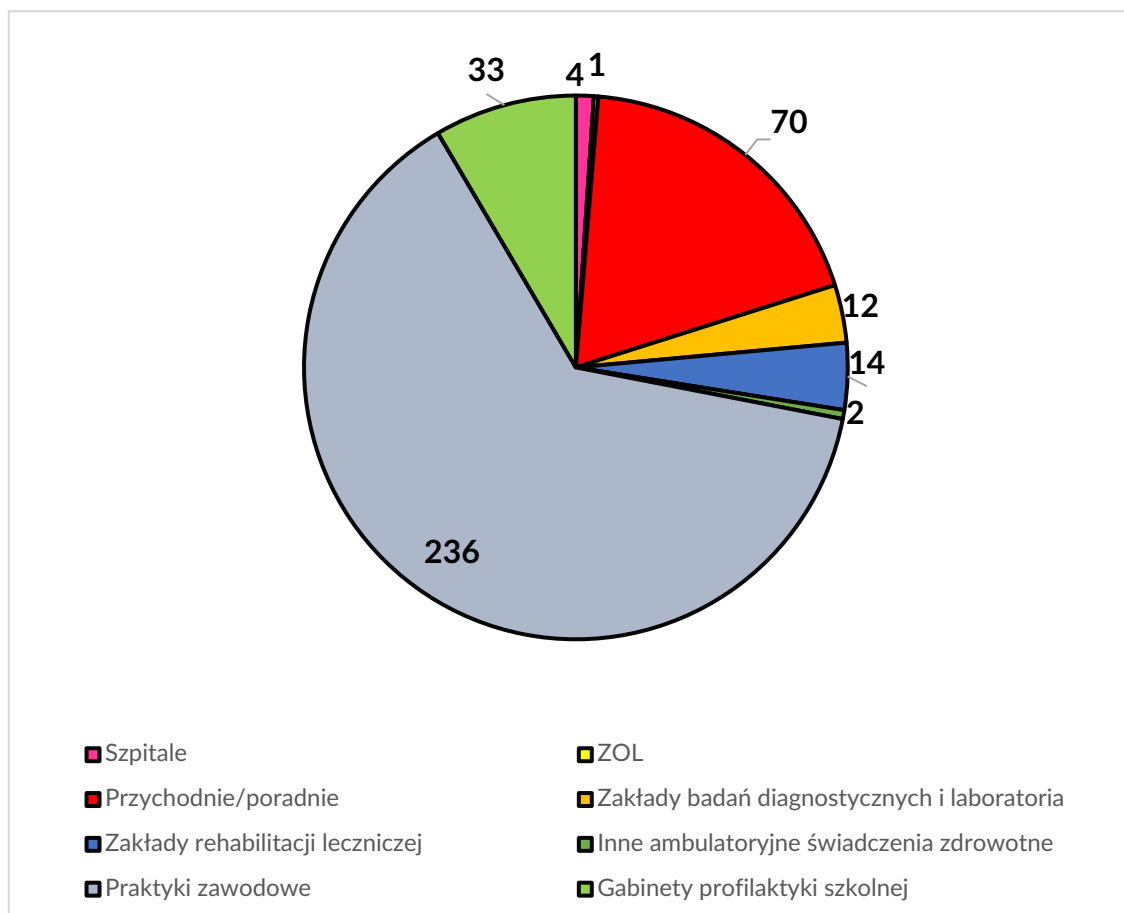

**Stan sanitarny podmiotów wykonujących
działalność leczniczą**

1. Podmioty wykonujące działalność leczniczą

Na terenie powiatu gnieźnieńskiego w 2025 roku działały 372 podmioty wykonujące działalność leczniczą. Skontrolowano 63 obiekty w zakresie stanu sanitarno-technicznego i higienicznego pomieszczeń z uwzględnieniem zagadnień dezynfekcji i sterylizacji, gospodarki odpadami komunalnymi i odpadami medycznymi, postępowania z bielizną, zgłaszalności podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne.

Wykres 15. Podmioty wykonujące działalność leczniczą w powiecie gnieźnieńskim w roku 2025.

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Komunalnej Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gnieźnie

Podmioty lecznictwa zamkniętego

W 2025 roku w ewidencji znajdowało się 5 podmiotów leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, które zostały skontrolowane.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 2 decyzje administracyjne. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń oddziałów szpitala (dot. 2 obiektów) oraz niespełnienia wymogów

rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (dot. 1 obiektu).

Podmioty lecznictwa otwartego

W 2025 roku w ewidencji znajdowało się 367 podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne, w tym praktyki zawodowe, skontrolowano 58 obiektów. Ogółem w podmiotach lecznictwa otwartego wydano 5 decyzji administracyjnych oraz nałożono 6 mandatów karnych. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwej dezynfekcji, działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, nienależytego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego pomieszczeń, postępowania z odpadami medycznymi oraz braku wdrożenia procedur zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym związanym z udzielaniem świadczeń zdrowotnych.

Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

1. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

Kontrolę stanu sanitarnego w 2025 roku przeprowadzono w 205 obiektach użyteczności publicznej. Kontrolą zostały objęte:

- zakłady/salony świadczące usługi w branży beauty,
- obiekty hotelarskie (hotele, motele, pensjonaty, kempingi i pola biwakowe, agroturystyka),
- pływalnie,
- placówki zapewniające całodobową opiekę,
- schronisko dla bezdomnych,
- inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej,
- pralnie,
- dworce autobusowe,
- dworce kolejowe,
- Miejsca Obsługi Podróżnych (MOP),
- parkingi,
- tereny rekreacyjne (tereny zieleni, obiekty sportowe, plaże przy kąpieliskach, plaże bez kąpieliska),
- cmentarze,
- domy przedpogrzebowe/ zakłady,
- ustępy,
- inne obiekty użyteczności publicznej (w tym kąpieliska, stacje paliw i inne).

2. Stan sanitarny wybranych rodzajów obiektów

2.1. Obiekty hotelarskie (hotele, motele, pensjonaty, kempingi, pola biwakowe, domy wycieczkowe, schroniska i schroniska młodzieżowe, agroturystyki)

W 2025 roku spośród 17 znajdujących się w ewidencji hoteli skontrolowano 10. W 7 obiektach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące braku minimalnej częstotliwości pobierania próbek ciepłej wody przez właścicieli hoteli, podmioty usunęły ww. nieprawidłowości, tj. wykonały badania wody w zakresie *Legionella* sp. W związku z powyższym wydano 2 decyzje zarządzające, 2 prolongaty terminu oraz 5 decyzji umarzających postępowanie. W jednym obiekcie stwierdzono wysokie skażenie ciepłej wody użytkowej bakteriami *Legionella* sp. Wydano decyzję zarządzającą, kolejne

badania wody nie wykazały przekroczeń. Stan higieniczno-sanitarny i techniczny obiektów nie budził zastrzeżeń.

W 2025 roku skontrolowano 1 motel, 1 pensjonat, 2 kempingi, 4 pola biwakowe, 8 agroturystyk, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego i higienicznego obiektów, wydano doraźne zalecenia.

2.2. Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

W zakresie stanu sanitarno-higienicznego i technicznego oraz utrzymania czystości bieżącej skontrolowano 5 obiektów, w których nie stwierdzono nieprawidłowości, wydano doraźne zalecenia.

2.3. Domy Pomocy Społecznej, placówki zapewniające całodobową opiekę, inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej i domy dla bezdomnych

W 2025 roku spośród znajdujących się w ewidencji 16 placówek skontrolowano 5 obiektów, w których nie stwierdzono nieprawidłowości, wydano doraźne zalecenia.

2.4. Zakłady świadczące usługi z branży beauty

W 2025 roku w ewidencji znajdowały się 401 zakłady świadczące usługi z branży beauty, w tym: 184 zakłady fryzjerskie i barberskie, 159 zakładów kosmetycznych wykonujących zabiegi z naruszeniem ciągłości tkanki, 8 zakładów kosmetycznych bez naruszenia ciągłości tkanki, 11 zakładów tatuażu, 20 solariów, 19 zakładów odnowy biologicznej bez przerywania ciągłości tkanki. Skontrolowano 96 obiektów.

W jednym obiekcie fryzjerskim stwierdzono nienależyty stan higieniczno-sanitarny powierzchni ścian oraz sufitów w całym salonie. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano decyzję administracyjną. Przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, która wykazała wykonanie zarządzeń decyzji.

W jednym salonie kosmetycznym stwierdzono nieprawidłowości dotyczące braku sterylnych narzędzi wielokrotnego użytku do zabiegów, w trakcie wykonywania których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich oraz braku wdrożenia i stosowania procedury zapewniającej ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi. W związku powyższym wydano decyzję administracyjną oraz nałożono mandat karny. Przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, która wykazała wykonanie zarządzeń decyzji.

Tabela 6. Stan sanitarny zakładów świadczących usługi w branży beauty w powiecie gnieźnieńskim w 2025 r.

Rodzaj działalności usługowej	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba obiektów o złym stanie higieniczno-sanitarnym	Liczba obiektów o złym stanie technicznym
Zakłady fryzjerskie i barberskie	184	27	0	0
Zakłady kosmetyczne wykonujące zabiegi z naruszeniem ciągłości tkanek	159	44	0	0
Zakłady kosmetyczne wykonujące zabiegi bez przerywania ciągłości tkanek	8	1	0	0
Zakłady tatuażu	11	8	0	0
Solaria	20	5	0	0
Zakłady odnowy biologicznej bez przerywania ciągłości tkanek	19	11	0	0
Razem	401	96	0	0

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Komunalnej Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gnieźnie

2.5. Inne obiekty użyteczności publicznej nie sklasyfikowane wcześniej

W ewidencji w 2025 roku znajdowało się 201 obiektów, z czego skontrolowano 71 obiektów (m. in.: kąpieliska, stacje paliw, boiska sportowe, pralnie, dworce kolejowe i autobusowe, parkingi, zakład karny, cmentarze, ustępy publiczne, tereny rekreacyjne, zakłady pogrzebowe). Nieprawidłowość w zakresie stanu sanitarno-higienicznego stwierdzono w jednym ze skontrolowanych obiektów. Wydano decyzję zarządzającą.

3. Ekshumacje i sprowadzanie zwłok

W 2025 roku wydano 38 decyzji administracyjnych zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zwłok/szczałków ludzkich (3 mniej niż w roku 2024), 8 postanowień w sprawie sprowadzenia do Polski zwłok osoby zmarłej poza granicami kraju (1 więcej niż w roku 2024) oraz 3 postanowienia w sprawie sprowadzenia do Polski prochów osoby zmarłej poza granicami kraju (3 mniej niż w roku 2024).

4. Podsumowanie nadzoru nad jakością wody, nadzoru nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą oraz obiektami użyteczności publicznej

1. W 2025 roku na terenie powiatu gnieźnieńskiego funkcjonowało 38 wodociągów. Stan sanitarny obiektów dostarczających wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi (pomieszczeń, ich wyposażenia oraz urządzeń) był dobry. Nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego stwierdzono w jednym wodociągu, usunięcie uchybień egzekwowano w drodze postępowania administracyjnego.

2. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie miasta Gniezna i powiatu gnieźnieńskiego była dobra. W przypadku stwierdzenia przekroczeń mikrobiologicznych i fizykochemicznych zarządzający wodociągami podejmowali działania naprawcze celem doprowadzenia jakości wody do obowiązujących norm. Najczęstsze przekroczenia dotyczyły parametrów fizykochemicznych: mętności, barwy, zapachu oraz związków żelaza i manganu.

3. We wszystkich obiektach ochrony zdrowia oraz obiektach użyteczności publicznej sprawowano nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 roku o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

4. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gnieźnie sprawował nadzór nad spełnieniem wymagań określonych w ustawie z dnia 15 września 2017 roku o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium.

5. W zakresie nadzoru nad obiektami poddanymi kontroli Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadziła działania edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa wodnego w obszarze utrzymania we właściwym stanie instalacji wodnych oraz systemów klimatyzacyjnych w celu zapobiegania rozwojowi bakterii *Legionella* sp., a także działania edukacyjne w zakresie zasad właściwej klasyfikacji odpadów medycznych, w obszarze sterylizacji i dezynfekcji narzędzi, dezynfekcji powierzchni, sprzętów, rąk i skóry.

6. Jakość ciepłej wody użytkowej jest systematycznie monitorowana, w przypadku stwierdzenia wystąpienia bakterii *Legionella* sp. podejmowane są działania naprawcze w celu uzyskania właściwych wartości przekroczonego parametru.

Zapobiegawczy nadzór sanitarny

1. Zakres działania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

W roku 2025 w ramach Stanowiska Pracy ds. Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przeprowadzono 40 kontroli obiektów celem wydania opinii sanitarnej dla nowych obiektów budowlanych. Wydano 44 decyzje płatnicze, 28 postanowień opiniodawczych i 232 opinie sanitarne.

Przeprowadzono 40 kontroli zgodności wykonania obiektów budowlanych z projektem budowlanym w zakresie wymagań sanitarno-higienicznych na wnioski inwestorów, co jest porównywalne do roku 2024, gdzie przeprowadzono 40 kontroli.

W roku 2025 wydano 13 opinii o zakresie prognozy do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, co stanowi spadek o 70% do roku ubiegłego. Uzgodniono 28 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co stanowi spadek o 10% do roku ubiegłego i 76 projektów decyzji o warunkach zabudowy, co stanowi spadek o 40% do roku ubiegłego. Określono wymogi dla 92 inwestycji i przedsięwzięć mogących wymagać opracowania raportów środowiskowych co stanowi wzrost o 25% oraz uzgodniono 12 decyzji środowiskowych dla inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska, co stanowi wzrost o 100%.

2. Podsumowanie

W porównaniu do roku 2024 ilość kontroli nie zwiększyła się, ilość postanowień opiniodawczych zmniejszyła się o 10 %, a ilość opinii sanitarnych zmniejszyła się o 45%. Ilość opiniowanych oraz uzgadnianych planów zagospodarowania przestrzennego zwiększyła się o 100%, a uzgadniany zakres prognozy oddziaływania do tych planów zmniejszył się o 70%. Największa ilość wniosków otrzymanych z gmin dotyczyła uzgadniania zakresu raportu o oddziaływanie na środowisko i projektów decyzji o warunkach zabudowy. Do tych najliczniej opiniowanych zakresów rodzajów inwestycji trzeba zaliczyć przede wszystkim farmy fotowoltaiczne, studnie głębinowe do nawadniania pól deszczownicami oraz modernizacje i budowy dużej ilości domów mieszkalnych. Zmniejszyła się o 40% ilość uzgadnianych decyzji o warunkach zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego. Natomiast wpłynęło łącznie 1246 wniosków do zaopiniowania decyzji o warunkach zabudowy.

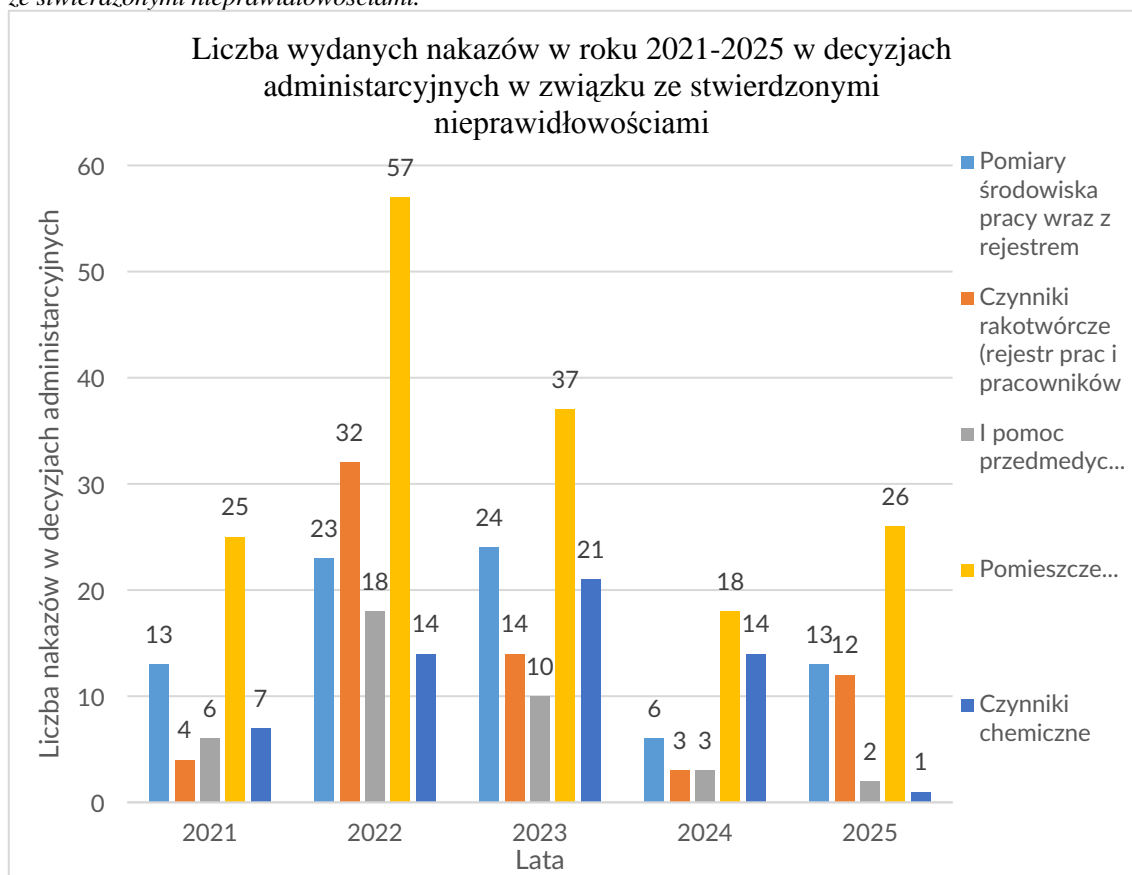

**Nadzór nad warunkami sanitarno-higienicznymi środowiska
pracy i chemikaliami**

1. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy

W 2025 roku sprawowano nadzór w zakresie przestrzegania przepisów m.in. z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy, wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich u zatrudnionych pracowników, występowania substancji chemicznych i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy, występowania szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy, produktów biobójczych, detergentów oraz prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3, a także oceny ryzyka zawodowego. W roku 2025 pod nadzorem znajdowały się 523 podmioty gospodarcze. Przeprowadzono 143 kontrole sanitarne. Stwierdzono nieprawidłowości, w związku z którymi wydano 43 decyzje administracyjne zawierające 60 nakazów. W roku 2024 przeprowadzono 179 kontroli i wydano 26 decyzji, tj. o 17 mniej niż w roku 2025.

Wykres 16. Liczba wydanych nakazów w roku 2021-2025 w decyzjach administracyjnych w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami.

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Pracy Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gnieźnie

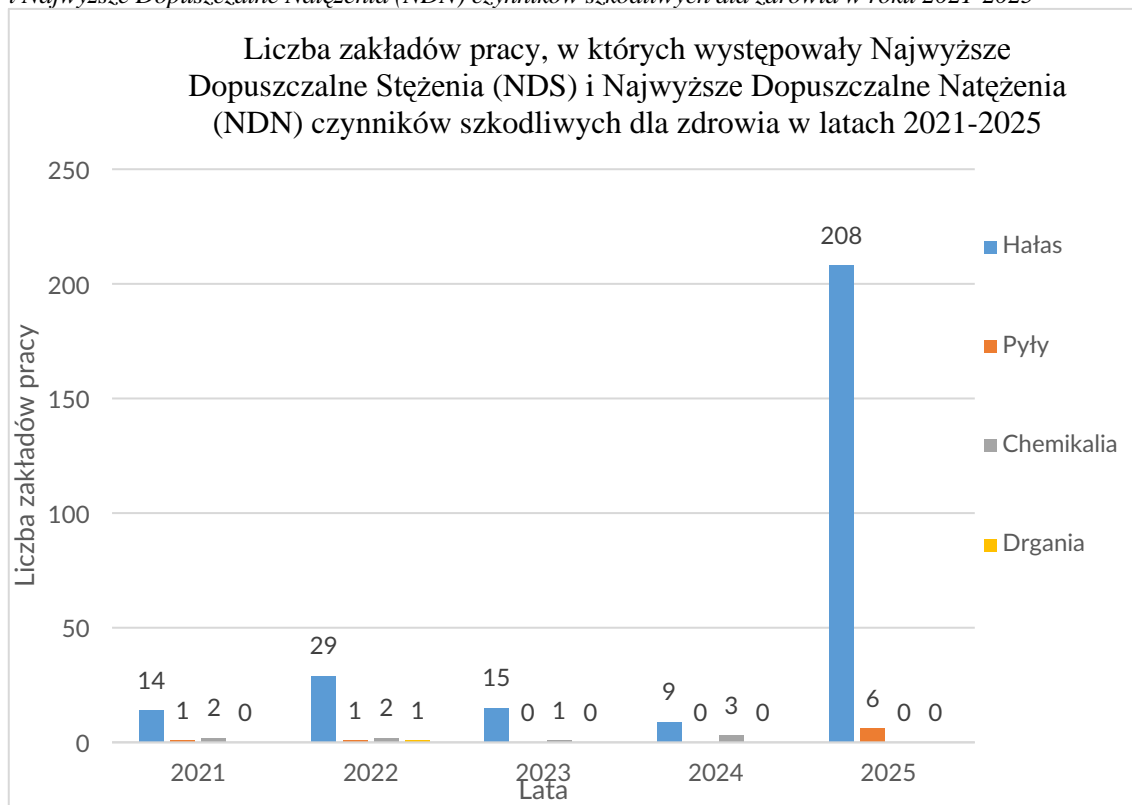
1.1. Czynniki szkodliwe dla zdrowia (narażenie zawodowe)

W 2025 roku na terenie powiatu gnieźnieńskiego funkcjonowały 41 zakłady pracy z branży obróbki drewna oraz produkcji wyrobów metalowych, w których wystąpiły przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia. W warunkach niezgodnych z obowiązującymi normatywami higienicznymi w 2025 roku zatrudnionych były ogółem 214 osób. Podane dane dotyczyły wszystkich zakładów pracy, w których występują przekroczenia normatywów niezależnie od tego czy były kontrolowane w danym roku sprawozdawczym. Ilości osób zatrudnionych w warunkach przekroczenia wartości normatywnych pozyskuje się w trakcie przeprowadzania kontroli na podstawie przeprowadzanych przez pracodawców pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy. W 2024 roku kontrole przeprowadzono w 13 podmiotach, w których stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych. Najczęściej przekraczana w 2025 roku była norma higieniczna obowiązująca dla hałasu. W roku sprawozdawczym przeprowadzono kontrole w 12 zakładach, w których stwierdzono narażenie na ponadnormatywny hałas. W warunkach niezgodnych z wymogami (dot. narażenia na ponadnormatywny hałas) stwierdzono zatrudnienie 208 osób, tj. o 141 więcej niż w roku 2024.

W ciągu całego roku sprawozdawczego stwierdzono nadmierne zapylenie powietrza na stanowiskach pracy w jednym zakładzie. W warunkach niezgodnych z wymogami pracowało 6 osób. W roku 2024 w warunkach przekroczenia NDS pyłów nie stwierdzono zatrudnienia.

W roku sprawozdawczym nie stwierdzono przekroczenia czynników chemicznych w kontrolowanych zakładach pracy. W roku 2024 w warunkach przekroczenia NDS czynników chemicznych zatrudnione były 3 osoby.

Wykres 17. Liczba zakładów pracy, w których występowały Najwyższe Dopuszczalne Stężenia (NDS) i Najwyższe Dopuszczalne Natężenia (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia w roku 2021-2025

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Pracy Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gnieźnie

W 2025 roku skontrolowano 28 obiektów, gdzie w ekspozycji na czynniki kancerogenne stwierdzono zatrudnienie 1380 osób na podstawie prowadzonych przez pracodawców rejestrów prac i pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. W roku 2024 w ekspozycji na czynniki rakotwórcze zatrudnione były 782 osoby w 17 skontrolowanych obiektach. Stwierdzono wzrost liczby zatrudnionych w ekspozycji na czynniki rakotwórcze w porównaniu do roku 2024 o 598 osób.

2. Choroby zawodowe na terenie powiatu gnieźnieńskiego

W 2025 roku zgłoszono 35 podejrzeń dot. chorób zawodowych, w roku 2024 zgłoszono ich 29. Zgłoszenia dokonywane były przez jednostkę orzeczniczą lub przez osoby starające się o orzeczenie lekarskie o stwierdzeniu choroby zawodowej. Wydano 28 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 13 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Łącznie po uprawomocnieniu decyzji stwierdzono 27 chorób zawodowych, w tym 11 decyzji dotyczyło chorób tzw. „azbestozależnych”.

Tabela 8 Liczba chorób zawodowych stwierdzonych w powiecie gnieźnieńskim w roku 2021-2025

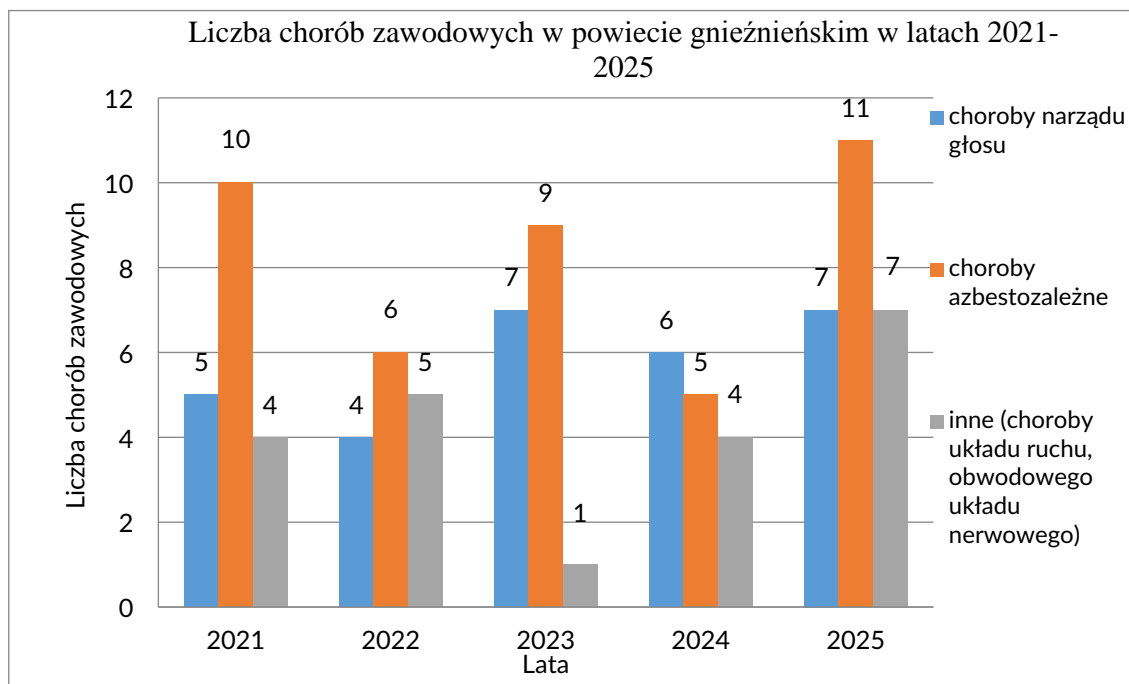
Rodzaj choroby zawodowej	Liczba chorób zawodowych stwierdzanych w powiecie gnieźnieńskim				
	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Choroby „azbestozależne”	10	6	9	5	11
Choroby układu ruchu	1	1	1	0	2
Choroby narządu głosu	5	4	7	6	7
Choroby obwodowego układu nerwowego	0	4	0	4	5
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	1	0	0	0	1
Astma oskrzelowa	0	0	0	0	0
Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych	1	0	0	0	0
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli	0	0	0	1	0
Alergiczny nieżyt nosa	0	0	0	1	1
Obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem	0	0	0	0	1

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Pracy Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gnieźnie

Najczęściej stwierdzane z chorób „azbestozależnych” w 2025 roku były pylice płuc – 4 przypadki. Stwierdzono 1 przypadek międzybłoniaka opłucnej lub otrzewnej powstałego na skutek zawodowego narażenia na pyły azbestu oraz 6 przypadków raka płuc. Zachorowania dotyczyły pracowników branży azbestowej, tj. zakładów zajmujących się w przeszłości przerobem azbestu. Osoby, dla których wydano decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej wywołanej narażeniem na azbest są objęte stałą opieką lekarską profilaktyczną w ramach tzw. programu AMIANTUS. W 2025 roku stwierdzono 7 przypadków przewlekłej choroby narządu głosu spowodowanej nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat, 5 przypadków przewlekłej choroby obwodowego układu nerwowego wywołanej sposobem wykonywania pracy, 1 przypadek

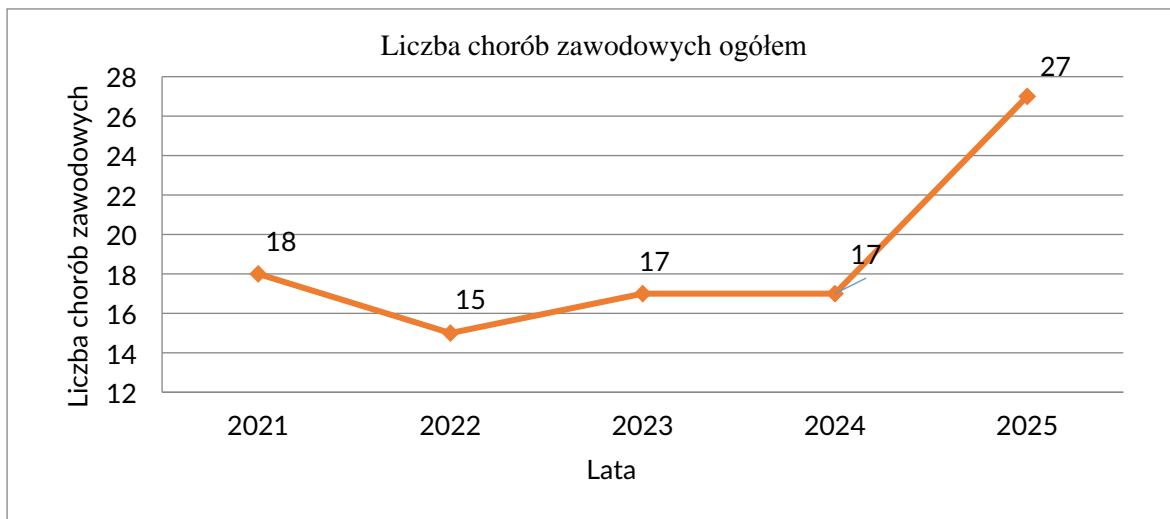
choroby układu ruchu, 1 przypadek choroby pasożytniczej – boreliozy i 1 przypadek związany z narażeniem na hałas. W roku sprawozdawczym wydano 13 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej, w 1 przypadku dotyczyła ona choroby płucnej lub osierdzia wywołanej pyłem azbestu, w 1 przypadku astmy oskrzelowej, w 1 przypadku ostrych uogólnionych reakcji alergicznych, w 3 przypadkach dotyczyła przewlekłej choroby narządu głosu spowodowanej nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat, w 3 przypadkach dotyczyła przewlekłej choroby obwodowego układu nerwowego wywołanej sposobem wykonywania pracy a w 2 przypadkach chorób układu ruchu. W roku 2024 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej wydano 10.

Wykres 18. Liczba chorób zawodowych w powiecie gnieźnieńskim w latach 2021-2025

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Pracy Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gnieźnie

Wykres 19. Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w poszczególnych grupach chorób zawodowych (choroby „azbestozależne”, choroby układu ruchu, choroby narządu głosu, choroby obwodowego układu nerwowego, choroby zakaźne lub pasożytnicze, alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych, alergiczny nieżyt nosa, obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu) w powiecie gnieźnieńskim w latach 2021-2025

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Pracy Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gnieźnie

3. Substancje i preparaty niebezpieczne, prekursorzy narkotyków, produkty biobójcze, detergenty oraz środki zastępcze

W 2025 roku prowadzono nadzór nad chemikaliami, w tym prekursorami narkotyków kat. 2 i 3, detergentami, kosmetykami oraz produktami biobójczymi. Kontrole dotyczyły zarówno producentów, importerów, dystrybutorów i stosujących. Wprowadzających do obrotu substancje w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach oraz stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny w ewidencji obiektów w roku 2025 było 116 zakładów.

W związku z prowadzonym nadzorem nad kosmetykami w 2025 roku przeprowadzono 8 kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu wyrobów kosmetycznych. Stwierdzono naruszenie przepisów w zakresie wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych z uwagi na zły stan pomieszczeń produkcyjnych. Wydana została 1 decyzja administracyjna. W roku 2024 przeprowadzono 16 kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu wyrobów kosmetycznych, tj. o 8 więcej.

W zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin przeprowadzono 67 kontrole, tj. o 4 więcej niż w roku 2024. W 2025 roku w 6 przypadkach stwierdzono naruszenie przepisów w zakresie chemikaliów, które dotyczyły zakładów wykorzystujących w cyklu produkcyjnym chemikalia. W powyższym zakresie wydano 1 decyzję administracyjną.

W pozostałych przypadkach podmioty usunęły stwierdzone nieprawidłowości przed wydaniem decyzji. W roku 2024 wydano 7 decyzji administracyjnych.

Prowadzono nadzór nad przestrzeganiem wymogów związanych z wprowadzaniem do obrotu produktów biobójczych. Objętych ewidencją w 2025 roku było 47 podmiotów wprowadzających do obrotu produkty biobójcze, w tym 1 podmiot zobowiązany jest do uzyskania pozwolenia. Przeprowadzono 9 kontroli w podmiotach zajmujących się dystrybucją produktów biobójczych oraz u producenta wyrobów klasyfikowanych jako produkty biobójcze. Nie stwierdzono nieprawidłowości. W roku 2024 wydano 1 decyzję administracyjną w zakresie wycofania produktów biobójczych.

W roku 2025 w zakresie wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych nie stwierdzono prowadzenia działalności w powyższym zakresie.

4. Podsumowanie nadzoru nad warunkami sanitarno-higienicznymi środowiska pracy i chemikaliami

1. W 2025 roku działaniami kontrolnymi objęto 112 podmiotów branży rolnej, produkującej wyroby z drewna, metalu i innych wyrobów niemetalicznych, produkujących chemikalia oraz stosujących i wprowadzających produkty chemiczne do obrotu. W roku 2024 skontrolowano 141 podmiotów, tj. o 29 więcej niż w roku 2025.

2. W wyniku 143 kontroli sanitarnych wydano 43 decyzje zawierające 60 nakazów zarządzających poprawę warunków pracy oraz bezpieczeństwa związanego z niebezpiecznymi substancjami chemicznymi oraz ich mieszaninami. W roku 2024 wydano 26 decyzji administracyjnych zawierających 57 nakazów.

3. W 2025 roku funkcjonowały 41 zakłady pracy z branży obróbki drewna oraz produkcji wyrobów metalowych, w których wystąpiły przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, tj. tyle samo co w roku 2024. W roku 2025 w zakładach, w których stwierdzono przekroczenia zatrudnionych było 214 osób, tj. o 144 więcej niż w 2024.

4. W 2025 roku stwierdzono 27 przypadków chorób zawodowych, tj. o 10 więcej niż w roku 2024.

5. W 2025 roku skontrolowano 28 obiektów, gdzie w ekspozycji na czynniki kancerogenne stwierdzono zatrudnienie 1380 osób. W roku 2024 w ekspozycji na czynniki rakotwórcze zatrudnione były 782 osoby w 17 skontrolowanych obiektach.

Stwierdzono wzrost liczby zatrudnionych w ekspozycji na czynniki rakotwórcze w porównaniu do roku 2024 o 598 osób.

6. Wprowadzających do obrotu substancje w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach oraz stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny w ewidencji obiektów w 2025 roku było 116 zakładów, tj. o 2 więcej niż w 2024 roku. Przeprowadzono 67 kontroli i wydano 1 decyzję, tj. o 4 kontrole więcej i 6 decyzji mniej niż w roku 2024.

7. W związku z prowadzonym nadzorem nad kosmetykami w 2025 roku przeprowadzono 8 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu wyrobów kosmetycznych, tj. o 8 mniej niż w roku 2024.

8. Przeprowadzono 9 kontroli w podmiotach zajmujących się produkcją i dystrybucją produktów biobójczych, tj. o 19 mniej niż w 2024 roku, w którym przeprowadzono 28 kontroli. Nie stwierdzono naruszenia przepisów w kontrolowanym zakresie. W roku 2024 wydano 1 decyzję nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

9. Nie odnotowano w 2025 roku punktu sprzedaży produktów mogących być środkami zastępczymi.

**Ocena stanu sanitarnego placówek dla dzieci i młodzieży
oraz programów i działań informacyjno-edukacyjnych
w zakresie promocji zdrowia**

1. Sprawowanie nadzoru w zakresie sanitarno-higienicznych warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo wychowawczych

Sekcja Higieny Dzieci, Młodzieży i Promocji Zdrowia w 2025 roku obejmowała nadzorem 165 placówek zajmujących się nauczaniem oraz pobytami dzieci i młodzieży. Nadzór sanitarny sprawowano w zakresie oceny stanu sanitarno-higienicznego i technicznego placówki z uwzględnieniem wyposażenia budynku, mikroklimatu pomieszczeń, sal zajęć i ich wyposażenia, szatni, pomieszczeń sanitarnych, warunków do utrzymania higieny osobistej, systemu pierwszej pomocy, prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego, gier i zabaw oraz otoczenia placówki, a także wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach, organizacji dożywiania, przestrzegania przepisów o substancjach niebezpiecznych i preparatach chemicznych w pracowniach oraz przestrzegania ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu. W ramach kontroli oceniano dokumentację dotyczącą przeglądów wentylacji, pomiarów natężenia oświetlenia sztucznego pomieszczeń, zachowania bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, dokumentacje z przeglądu technicznego placów zabaw i innych elementów małej architektury oraz pracownicze badania do celów sanitarno-epidemiologicznych.

W ubiegłym roku przeprowadzono 218 kontroli placówek znajdujących się pod nadzorem, tj. 19 w żłobkach oraz klubach dziecięcych, 40 w przedszkolach, 71 w szkołach podstawowych, 5 w szkołach policealnych, 11 w liceach ogólnokształcących, 1 w technikum, 35 w zespołach szkół, 1 w centrum szkolenia zawodowego, 2 w uczelniach wyższych, 10 w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, 3 w specjalnych ośrodkach wychowawczych, 1 w placówce opiekuńczo-wychowawczej, 3 w domach pomocy społecznych oraz 2 w placówkach z pobytami całodobowymi.

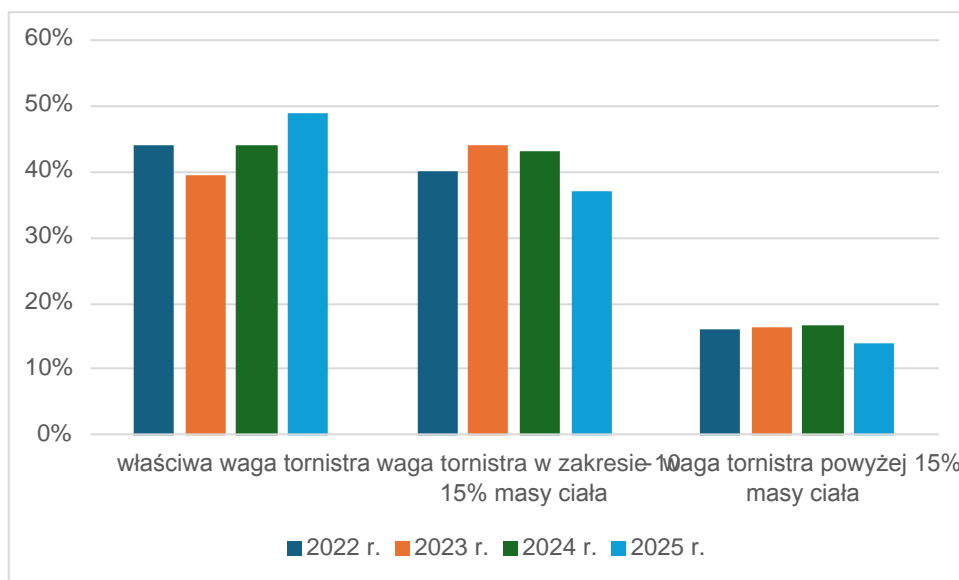
Ponadto, w ubiegłym roku przeprowadzono 79 kontroli spośród 145 zgłoszonych do bazy wypoczynku placówek, w których zorganizowano wypoczynek letni oraz zimowy dla dzieci i młodzieży.

Analogicznie do poprzednich lat przeprowadzono ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów/plecaków szkolnych w odniesieniu do wagi ciała w 9 szkołach podstawowych oraz 2 szkołach podstawowych wchodzących w skład zespołów szkół. Badaniem objęto

1115 uczniów spośród 85 oddziałów szkolnych. Wśród badanych uczestników właściwą wagę tornistrów (tj. do 10% masy ciała ucznia) stwierdzono u 550 uczniów. Wagę tornistrów w zakresie 10-15% masy ciała ucznia odnotowano u 406 uczniów. Natomiast znacznie przekroczoną wagę tornistrów/plecaków szkolnych (tj. wagę tornistrów przekraczającą 15% masy ciała ucznia) stwierdzono u 159 uczniów. Podczas akcji ważenia tornistrów w placówkach w których stwierdzono przekroczenia właściwej wagi tornistra wydano zalecenia pokontrolne, przeprowadzono spotkania z uczniami, nauczycielami

i dyrektorami szkół na temat możliwości pozostawienia części przyborów w szkole, prawidłowego pakowania i noszenia tornistra, kontrolowania jego zawartości, ograniczenia ilości niezbędnych pomocy dydaktycznych i innych rozwiązań.

Wykres 20. Obciążenie uczniów ciężarem tornistrów/plecaków w latach 2022-2025

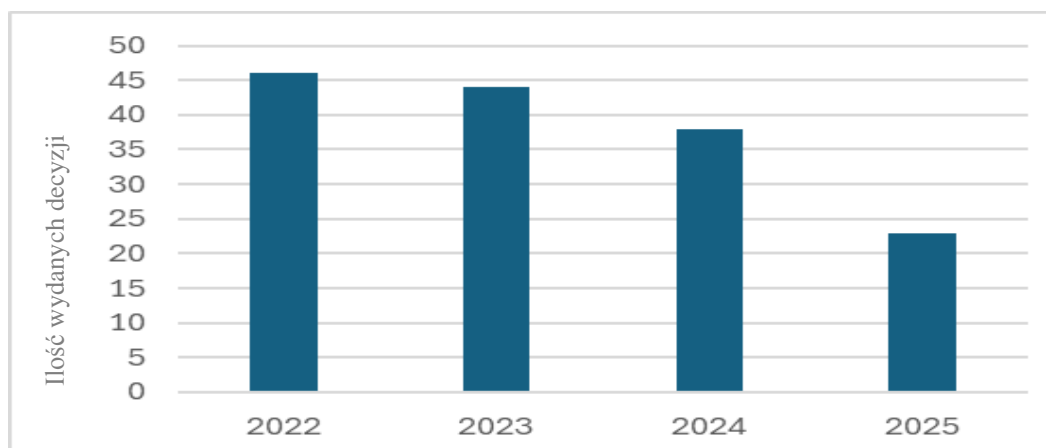

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Dzieci, Młodzieży i Promocji Zdrowia PSSE Gniezno

2. Stan sanitarny budynków, w których funkcjonują placówki dla dzieci i młodzieży.

W 2025 roku w placówkach oświatowo-wychowawczych wydano 23 decyzji administracyjnych wynikających ze stwierdzanych nieprawidłowości.

Wykres 21. Ilość decyzji administracyjnych wydanych w latach 2022-2025

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Dzieci, Młodzieży i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gnieźnie

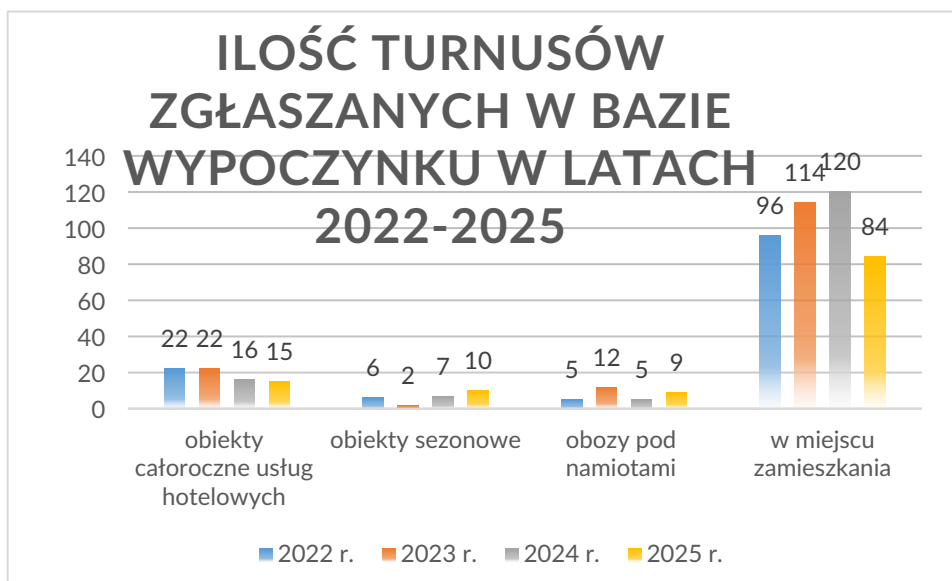
Stwierdzane nieprawidłowości w 2025 r. dotyczyły niezapewnienia prawidłowego oświetlenia, niezapewnienia wentylacji pomieszczeń, niewłaściwego stanu sanitarnego i technicznego ścian i sufitów łazienek, w tym sprawności technicznej armatury, braku protokołu kontroli potwierdzającego zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, braku wentylacji w sali terapii zajęciowej, nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego w pokojach mieszkalnych, nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego dróg dojścia i ogrodzenia.

3. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży.

Wypoczynek zimowy i letni organizowano w formie półkolonii w miejscu zamieszkania oraz w formie kolonii i obozów w obiektach świadczących całoroczne usługi hotelarskie oraz dodatkowo podczas wypoczynku letniego na obozach pod namiotami. W elektronicznej bazie wypoczynku w 2025 r. zgłoszono łącznie 145 turnusów wypoczynku (118 turnusów wypoczynku letniego oraz 27 turnusów wypoczynku zimowego) z czego skontrolowano łącznie 79 (60 turnusów podczas wakacji oraz 19 turnusów podczas ferii zimowych). W wypoczynkach uczestniczyło łącznie 2928 dzieci oraz młodzieży. Struktura wypoczynku w 2025 r. według rodzaju pobytu:

- obiekty całoroczne usług hotelarskich – 15 turnusów
- obozy pod namiotami – 9 turnusów
- obiekty sezonowe – 10 turnusów
- miejsce zamieszkania – 84 turnusy

Wykres22. Ilość turnusów zgłoszonych w bazie wypoczynku w latach 2022-2025.

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Dzieci, Młodzieży i Promocji Zdrowia, PSSE Gniezno

Podczas kontroli pięciu turnusów półkolonii nie okazano aktualnej dokumentacji zdrowotnej opiekunów (wydano zalecenia pokontrolne). Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie warunków sanitarno – higienicznych oraz nie nałożono mandatów karnych. Odnotowano natomiast wypadki i urazy: rozcięcie łuku brwiowego podczas zabawy oraz skręcenie i naderwanie stawu skokowego – w obu przypadkach pomocy udzielono na Szpitalnym Oddziale Ratunkowym. Ponadto odnotowano 2 lekkie skaleczenia palców i 1 lekkie skaleczenie ręki podczas ćwiczeń z zakresu ppoż. a także podejrzenie skręcenia kostki z powodu złego stąpania.

Podczas wypoczynku organizowanego w miejscu zamieszkania dzieci miały możliwość spożywania ciepłych posiłków (śniadanie, przekąska, obiad jednodaniowy bądź dwudaniowy).

W czasie wakacji i ferii zimowych z uczestnikami zorganizowanego wypoczynku przeprowadzono 9 pogadanek, w których wzięło udział 481 dzieci i młodzieży. Poruszano tematy związane z zachowaniem zasad profilaktyki i promocji zdrowia oraz bezpieczeństwem podczas wakacji letnich takie jak zagrożenia związane z kleszczami, w tym instruktaż prawidłowego i bezpiecznego usuwania kleszczy, higieny rąk, bezpieczeństwem nad wodą, zasadami zdrowego żywienia, ochroną przed nadmiernym nasłonecznieniem, nawadnianiem w czasie upałów, higieną jamy ustnej wraz z instruktażem prawidłowego mycia zębów.

4. Działania dotyczące oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

W placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu gnieźnieńskiego, placówkach wypoczynku zimowego i letniego, inicjowano, organizowano, koordynowano i nadzorowano działalność oświatowo-zdrowotną celem kształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych w zakresie prawidłowego żywienia, aktywności fizycznej, profilaktyki antytytoniowej, w tym ograniczanie używania papierosów elektronicznych, snusów i nikotynowych woreczków poprzez edukację, wzmacnianie świadomości zdrowotnej oraz promowanie bezpiecznych, wolnych od nikotyny zachowań, profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych, profilaktyki HIV/AIDS, promocji zdrowego stylu życia. Dużym powodzeniem cieszyły się programy edukacyjne: „Talerz zdrowego żywienia” dot. zasad prawidłowego odżywiania oraz „Mały klaszcz – duży problem?” dot. chorób odkleszczowych. Działania informacyjno-edukacyjne prowadzone były także w placówkach ochrony zdrowia, a mieszkańcom powiatu gnieźnieńskiego informacje w zakresie promocji zdrowia przekazywano za pośrednictwem strony internetowej <https://www.gov.pl/web/psse-gniezno>, portalu społecznościowego - Facebook, lokalnych mediów oraz organizowanych punktów informacyjno – edukacyjnych podczas dożynek gminnych i festynów organizowanych min. przez przedszkola, Stowarzyszenie Młodych Wielkopolan, Fundację „Z sercem dla Pacjenta” czy podczas otwarcia nowopowstałego Ośrodka Zdrowia Doktor Od Serca w Czarniejewie.

5. W zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w placówkach oświatowo – wychowawczych realizowane były programy edukacyjne, projekty i szkolenia:

Programy:

- w zakresie profilaktyki palenia tytoniu: realizowano programy i projekty edukacyjne w przedszkolach i szkołach: „Czyste Powietrze Wokół Nas”, „Bieg po zdrowie”, szkolenie „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – kontra tytoń”;
- w zakresie profilaktyki HIV/AIDS – odbyło się szkolenie *Młodzieżowych Liderów Zdrowia – kontra HIV*,
- odbyło się szkolenie powiatowych koordynatorów nowego programu „#MłodziŚwiadomi”, który ma na celu zwiększanie świadomości zagrożeń i konsekwencji zdrowotnych związanych z zachowaniami seksualnymi oraz

zwiększający wiedzę dot. tematyki chorób przenoszonych drogą płciową, program będzie realizowany w 2026 r. w szkołach ponadpodstawowych

- Ogólnopolski program edukacyjny „*Trzymaj Formę!*” promujący zasady zbilansowanej diety i aktywności fizycznej wśród uczniów klas V-VIII szkół podstawowych,

- „*Mamo, Tato-co Wy na to?*” - program dla dzieci sześcioletnich, który ma na celu zwrócenie uwagi rodziców i opiekunów dzieci na specyfikę ich rozwoju, istotę zmian fizycznych i psychicznych, których doświadczają, ze szczególnym naciskiem na ich potrzeby, słabości i kryzysy,

- w szkołach ponadpodstawowych program pt. „*ARS, czyli jak dbać o miłość?*” dot. min. uzależnień,

- w szkołach ponadpodstawowych programy profilaktyki raka szyjki macicy pt. „*Wybierz życie-pierwszy krok*” i programu „*Znamię! Znam je?*” dotyczącego profilaktyki raka skóry oraz w zakresie profilaktyki zakażeń WZW pt. „*Podstępne WZW*”

Projekty:

- „*Gdy coś Ci chodzi po głowie*” – profilaktyka zapobiegania wszawicy. Projekt skierowany jest dla dzieci w wieku przedszkolnym (5-6 lat) oraz w wieku szkolnym (klasy I-III) – jego celem jest podejmowanie właściwych działań w zakresie edukacji zdrowotnej stanowiącej podstawę w zwalczaniu i ograniczaniu rozprzestrzeniania się wszawicy głowowej; odbyły się również spotkania z rodzicami nt. profilaktyki wszawicy

- „*Mały kleszcz-duży problem?*” – profilaktyka chorób odkleszczowych

- „*Talerz zdrowego żywienia*” - celem projektu jest kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych oraz popularyzacja zasad prawidłowego bilansowania posiłków

- „*Co kryją Twoje piersi?*” – projekt w zakresie profilaktyki raka piersi

- „*Mam zdrowe zęby*” - celem projektu jest budowanie właściwych nawyków i popularyzacja zasad poprawnej higieny jamy ustnej wśród dzieci w wieku wczesnoszkolnym,

Ww. programy i projekty skierowane były dla dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów różnego typów szkół i ich rodziców oraz dla uczestników grzybobrania, a także uczestników drzwi otwartych w Przychodni Doktor od Serca w Czerniejewie).

Przeprowadzono 50 wizytacji oceniających realizację programów edukacyjnych w placówkach.

W placówkach oświatowo – wychowawczych organizowano konkursy, do których przystąpiło 45 placówek a udział wzięło 542 uczniów:

- „*Super śniadanie*”
- „*Moja wizyta w gabinecie stomatologicznym*”
- „*Palić, nie palić – oto jest pytanie?*”
- „*Nie daj szansy AIDS*”

oraz konkurs „*Zroluj zdrowie – siła wyborów*”.

Prowadzono działania informacyjno-edukacyjne związane z:

- obchodami Światowego Dnia bez Tytoniu oraz Światowego Dnia Rzucania Palenia,
- profilaktyką HIV/AIDS tj.: Światowy Dzień AIDS, Europejski Tydzień Testowania, Światowy Dzień Pamięci o Zmarłych na AIDS, akcja Bezpieczne Walentynki
- Kampanią „*Wybieraj zdrową żywność*” organizowaną przez Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA)
- Europejskim Tygodniem Walki z Rakiem Szyjki Macicy i Miesiącem Świadomości Nowotworów Męskich - Movember
- Europejskim Tygodniem Szczepień
- Europejskim Dniem Wiedzy o Antybiotykach i Światowym Tygodniem Wiedzy o Antybiotykach
- Światowym Dniem Zdrowia, który był obchodzony podczas organizowanych w Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Gnieźnie Drzwi Otwartych
- bezpieczeństwem podczas wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży oraz podczas ważenia tornistrów i ocenie ergonomii stanowiska pracy ucznia.

Popularyzowano Narodowy Portal Onkologiczny, kampanie: „Zwykły kaszel czy objaw gruźlicy”, „Jesień bez infekcji”, „10 dla serca” czy Wieloośrodkowe Ogólnopolskie Badanie Stanu Zdrowia Ludności” (WOBASZ). Koordynowano również działania związane ze szczepieniami p/krztuścowi dla kobiet w ciąży oraz projektem skierowanym do żłobków: „Szczepienia dziecka podczas konfliktu jest ważniejsze niż kiedykolwiek”. W zakresie ww. działań odbyły się szkolenia, prelekcje i pogadanki przeprowadzone przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarnej - Epidemiologicznej w Gnieźnie z różnymi odbiorcami tych spotkań.

Informacje w zakresie edukacji zdrowotnej mieszkańcom powiatu gnieźnieńskiego przekazywano za pośrednictwem strony internetowej <https://www.gov.pl/web/psse-gniezno> oraz Facebooka Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Gnieźnie,

lokalnych mediów oraz podczas imprez o zasięgu lokalnym, tj. podczas dożynek gminnych i festynów organizowanych przez Centrum Kultury Scena To Dziwna. Współpracowano głównie z placówkami oświatowo - wychowawczymi, ale także z samorządami lokalnymi, placówkami ochrony zdrowia, Kołami Gospodyń Wiejskich, Stowarzyszeniem Młodych Wielkopolan, Klubem Pacjenta Fundacji „Z sercem dla Pacjenta” i innymi.

W bieżącym roku szkolnym kontynuowany jest program szczepień przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka HPV w szkołach podstawowych wśród dzieci po ukończeniu 9. roku życia do ukończenia 14. roku życia, którego celem jest zwiększenie liczby dzieci zaszczepionych przeciw HPV, a w konsekwencji zmniejszenie liczby osób z nowotworami szyjki macicy oraz innymi chorobami wywołanymi przez wirus HPV. Do programu przystąpiło 13 szkół podstawowych z powiatu gnieźnieńskiego, szczepienie zadeklarowano u 187 dzieci.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Gnieźnie uczestniczyli w 3 imprezach lokalnych - dożynkach gminnych oraz festynach, podczas których promowano zdrowy styl życia, higienę rąk, zębów oraz prowadzono profilaktykę chorób odkleszczowych, nowotworowych, chorób zakaźnych i niezakaźnych, palenia tytoniu i innych.

6. Podsumowanie stanu sanitarnego placówek dla dzieci i młodzieży oraz działalności związanej z oświatą i promocją zdrowia

W roku sprawozdawczym przeprowadzono kontrole w przedszkolach, szkołach podstawowych, ponadpodstawowych oraz placówkach wypoczynku i opieki. Zaplanowane na 2025 r. kontrole placówek oświatowo-wychowawczych zostały wykonane. Ogółem skontrolowano 165 placówek, podczas których przeprowadzono łącznie 218 kontroli sanitarnych. Ogólny stan sanitarny oceniono jako zadowalający, z przewagą placówek utrzymujących stabilny poziom higieniczno-zdrowotny, a stwierdzone nieprawidłowości są możliwe do szybkiego usunięcia. Stały nadzór sanitarny przyczynia się do poprawy standardów i podnoszenia świadomości kadry.

Kontrole placówek nauczania i wychowania nie wykazały budynków w złym stanie sanitarno-higienicznym i technicznym, a jedynie wymagających bieżących napraw i konserwacji. W obiektach wypoczynku dzieci i młodzieży zapewniono odpowiednie warunki bytowe, a stwierdzone uchybienia dotyczyły braku badań do celów sanitarno-higienicznych.

Zaobserwowano większe podniesienie świadomości kadry pedagogicznej oraz dzieci i młodzieży w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin w placówkach.

Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży realizowała szeroki zakres działań edukacyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży, rodziców oraz kadry pedagogicznej. Wzrosła również liczba przeprowadzanych pogadań dot. profilaktyki i promocji zdrowia. W 2025 r. przeprowadzono 106 pogadań, podobnie jak w 2024 r. W 2025 r. przeprowadzono dla uczniów klas I-III szkół podstawowych powiatu gnieźnieńskiego konkurs „Moja wizyta w gabinecie stomatologicznym” w ramach wojewódzkiego projektu edukacyjnego „Mam zdrowe zęby!”. Uczennica Szkoły Podstawowej Nr 2 w Gnieźnie zajęła I miejsce na etapie szkolnym, powiatowym i wojewódzkim w ww. konkursie.

Laboratorium Bakteriologiczne

1. Laboratorium Bakteriologiczne

Laboratorium Bakteriologiczne PSSE w Gnieźnie, wdrożyło i utrzymuje system zarządzania umożliwiający spełnienie wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02, co potwierdza uzyskany Certyfikat Akredytacji Laboratorium Badawczego. Na podstawie wyników oceny PCA w 2025 roku Laboratorium utrzymało akredytację Nr AB 1222 oraz doskonało kompetencje techniczne i skuteczność systemu zarządzania opartego na wymaganiach normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 oraz dokumentach Polskiego Centrum Akredytacji.

2. Udział Laboratorium Bakteriologicznego PSSE w Gnieźnie w badaniach biegłości

W 2025 roku Laboratorium uczestniczyło w następujących badaniach biegłości:

- ogólnopolskim Sprawdzanie Wiarygodności Badań Mikrobiologicznych POLMICRO 2025 organizowanym przez Centralny Ośrodek Badań Jakości w Diagnostyce Mikrobiologicznej w zakresie oceny preparatów mikroskopowych, identyfikacji, lekowrażliwości

i mechanizmów oporności na leki bakteryjnych czynników etiologicznych zakażeń;

- ogólnopolskim Sprawdzanie Wiarygodności Badań Mikrobiologicznych POLMICRO/SSE 2025 organizowanym przez Centralny Ośrodek Badań Jakości w Diagnostyce Mikrobiologicznej w zakresie identyfikacji pałeczek jelitowych;

- międzynarodowym badaniu biegłości Labquality organizowanym przez dostawcę szkoleń Aurevia w zakresie identyfikacji pałeczek jelitowych.

Otrzymano pozytywne wyniki we wszystkich badaniach biegłości, w których Laboratorium brało udział w 2025 roku.

3. Badania wykonywane w Laboratorium Bakteriologicznym PSSE w Gnieźnie

W Laboratorium wykonywane są badania:

- sanitarno-epidemiologiczne w kierunku oznaczenia w próbce kału obecności bakterii *Salmonella/Shigella*;

- posiewy biologicznych wskaźników oceny skuteczności procesu sterylizacji;

- posiewy moczu;

- posiewy wymazów z gardła, jamy ustnej, języka;

- posiewy płwociny;

- posiewy wymazów z ran, ropy, płynów z jam ciała;
- posiewy bioptatów i uszczupków tkankowych;
- posiewy wymazów ze zmian skórnych;
- posiewy kału;
- posiewy wymazów czystościowych z powierzchni, powietrza, sprzętu medycznego.

W roku 2025 łączna liczba badań wykonanych w Laboratorium Bakteriologicznym wyniosła 10879 prób. Badań sanitarno- epidemiologicznych w kierunku oznaczenia obecności bakterii *Salmonella/Shigella* wykonano 8247, posiewów biologicznych wskaźników oceny skuteczności procesu sterylizacji wykonano 1935, pozostałe badania stanowiły 697 prób.

4. Wdrożone doskonalenia działalności laboratoryjnej

W 2025 roku Laboratorium wdrożyło następujące doskonalenia działalności laboratoryjnej:

- zakupiono wyposażenie: autoklaw, komputer stacjonarny wraz z monitorem, pipety automatyczne; moduł integracyjny KSeF dla laboratoryjnego systemu informatycznego Nautilus LAB w wersji PRO;
- utworzono Kancelarię w Laboratorium, w której odbywa się praca w systemie EZD RP;
- utworzono stanowisko pracy rejestratorce medycznej;
- zaktualizowano umowy z kontrahentami oraz ceny badań laboratoryjnych;
- zaktualizowano procedury badawcze dotyczące badań wykonywanych w Pracowni Ogólnej;
- opracowano procedury systemu zarządzania dotyczące pracy w medycznym laboratorium diagnostycznym;
- personel Laboratorium uczestniczył w 6 szkoleniach zewnętrznych:
 - ☒ „Wiosenna Szkoła Mikrobiologii Klinicznej” organizowanym przez Fundację Centrum Mikrobiologii Klinicznej;
 - ☒ „Tworzenie i zarządzanie cyfrowymi dokumentami” organizowanym przez Centrum Rozwiązań Biznesowych;
 - ☒ „Forum Diagnostyki Laboratoryjnej” organizowanym przez Główny Inspektorat Sanitarny;
 - ☒ „Sposoby wyznaczania czasokresów między wzorcownikami” organizowanym przez Główny Inspektorat Sanitarny;

- ☐ „Wymagania normy PN-EN ISO 7218:2024-12” organizowanym przez Główny Inspektorat Sanitarny;
- ☐ „Diagnostyka laboratoryjna ze szczególnym uwzględnieniem ognisk zatruc pokarmowych” organizowanym przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Poznaniu.

Spis wykresów

Wykres 1

Liczba nadzorowanych zakładów żywnościowo-żywnościowych w 2025 r. na terenie powiatu gnieźnieńskiego.....10

Wykres 2

Liczba zachorowań na prątkującą postać gruźlicy płuc w powiecie gnieźnieńskim z podziałem na grupy wiekowe.....24

Wykres 3

Liczba zachorowań na ospę wietrzną25

Wykres 4

Liczba zachorowań na WZW typu C w powiecie gnieźnieńskim w latach 2021-202526

Wykres 5

Liczba zachorowań na salmonellozy w powiecie gnieźnieńskim w latach 2021-2025....27

Wykres 6

Liczba zachorowań w powiecie gnieźnieńskim wywołanych przez campylobacter w latach 2021-2025.....28

Wykres 7

Liczba zachorowań w powiecie gnieźnieńskim wywołanych przez clostridioides difficile w latach 2021-2025.....29

Wykres 8

Liczba zachorowań wywołanych przez rotawirusy w latach 2021-2025.....30

Wykres 9

Liczba zachorowań wywołanych przez norowirusy w latach 2021-2025.....30

Wykres 10

Liczba zachorowań wywołanych przez adenowirusy w latach 2021-2025.....30

Wykres 11

Liczba zachorowań na boreliozę w powiecie gnieźnieńskim w latach 2021-2025.....32

Wykres 12

Liczba zachorowań na krztusiec w powiecie gnieźnieńskim w latach 2021-2025.....35

Wykres 13

Zachorowania na choroby weneryczne z podziałem (kiła, rzerzączka, chlamydia) w latach 2021-2025.....36

Wykres 14

Liczba niezaszczepionych dzieci obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi oraz liczba rodziców/opiekunów prawnych uchylających się od obowiązkowych szczepień w latach 2021-2025 na terenie powiatu gnieźnieńskiego.....37

Wykres 15

Podmioty wykonujące działalność leczniczą w powiecie gnieźnieńskim55

Wykres 16

Liczba wydanych nakazów w latach 2021-2025 w decyzjach administracyjnych w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami.....69

Wykres 17

Liczba zakładów pracy, w których występowały Najwyższe Dopuszczalne Stężenia (NDS) i Najwyższe Dopuszczalne Natężenia (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia w latach 2021-2025.....71

Wykres 18

Liczba chorób zawodowych w powiecie gnieźnieńskim latach 2020-2024.....73

Wykres 19

Liczba chorób zawodowych w poszczególnych grupach chorób zawodowych (choroby „azbestozależne”, choroby układu ruchu, choroby narządu głosu, choroby obwodowego układu nerwowego, choroby zakaźne lub pasożytnicze, alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych) w powiecie gnieźnieńskim latach 2021-2025.....74

Wykres 20

Obciążenie uczniów ciężarem tornistrów/plecaków w latach 2022-2024.....78

Wykres 21

Ilość decyzji administracyjnych i płatniczych wydanych w latach 2022-2024.....81

Wykres 22

Ilość turnusów zgłoszonych w bazie wypoczynku w latach 2022-2024.....82

Spis tabel

Tabela 1

Dane dotyczące otrzymanych powiadomień alarmowych/informacyjnych w systemie RASFF lub w systemie AAC w 2025 r.16

Tabela 2

Liczba zachorowań na chorobę meningokokową w powiecie gnieźnieńskim w latach 2021-2025.....33

Tabela 3

Liczba zachorowań na inwazyjną chorobę pneumokokową w powiecie gnieźnieńskim w latach 2021-2025.....34

Tabela 4

Liczba niepożądanych odczynów poszczepiennych odnotowanych w latach 2021-2025 wg chorób przeciwko, którym wykonano szczepienie na terenie powiatu gnieźnieńskiego.....38

Tabela 5

Struktura wodociągów w powiecie gnieźnieńskim w 2025 r.....44

Tabela 6

Stan sanitarny zakładów świadczących usługi fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej i innych zakładów, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług w powiecie gnieźnieńskim w 2023 r.....59

Tabela 7

Liczba chorób zawodowych w powiecie gnieźnieńskim w latach 2020-2024.....72